



Şamuwel pygamber

Ikinji kitap

Giriş

Şamuwel pygamber baradaky ikinji kitapda Dawut pygamberiň patyşalyk süren ýyllary beýan edilip, *Şamuwel pygamber* birinji kitap dowam edýär. Dawut pygamber ysraýyl halkynyň taryhynda öçmejek yz galdyran patyşadyr. Ol öz şalyk süren döwründe ysraýyl goşunyna serkerdelik edip, Iýerusalim şäherini eýeleýär. Bu şäher soňra Ýahuda welaýatynyň we tutuş Ysraýyl döwletiniň paýtagty bolýar.

Dawut pygamberiň sadyk ýüregi, Hudaýyň buýrukларына yhlas bilen ýapyşmagy Ony hoşnut edýärdi. Şonuň üçin-de, Hudaý Dawuda onuň nesliniň hiç wagt şalyk tagtyndan düşmejekdigini wada berýär.

Kitabyň ikinji bölümünde Dawut patyşanyň durmuş kynçylyklary beýan edilýär. Ol indi milli goşunyň

gaýduwsyz ýaş serkerdesi däl. Ol ysraýyl halky üçin köp ýerleri eýeläp, indi tapdan düşen patyşa hökmünde suratlandyrylýar. Dawut käwagt rehimsizlik edip, öz göwün isleglerine we bähbitlerine kowalaşyp, Hudaýyň nazarynda pislik saýylýan günäleri edýär. Şeýle günäleri üçin Hudaý ony berk jezalandyrýar. Emma Dawudyň bir üýtgeşik häsiýeti bar: ol eden günäsine düşünen badyna toba edip, Hudaýdan ötünç sorayar, Onuň bilen gatnaşygy dikeltjek bolup jan-tenden yhlas edýär.

Dawut pygamber ömrüniň ahyrynda elden gideren şalygyny doly dikeldip bilmeýär. Emma muňa garamazdan, ondan soň onuň tagtyna ogly Süleýman çykýar. *Patyşalar* birinji kitapda Süleýmanyň şalyk süren döwri beýan edilýär.

Mazmuny

Dawudyň Ýahudanyň üstünden hökümdarlyk etmegi.....	1:1–4:12
Dawudyň tutuş Ysraýylyň üstünden hökümdarlyk etmegi	5:1–9:13
Dawudyň Batşeba bilen eden günäsi	10:1–12:31
Dawudyň maşgalasyndaky betbagtçylyklar	13:1–14:33
Dawudyň patyşalygyndaky betbagtçylyklar.....	15:1–20:26
Dawudyň hökümdarlygy hakyndaky beýleki maglumatlar	21:1–24:25

1-nji bap

Şawulyň öldi habary

¹Şawul öleden soň, amalekleri ýeňip, dolanyp gelen Dawut iki gün Ziklagda galdy. ²Üçünji gün diýlende Şawulyň düşelgesinden ýakasyny ýyrtyp, başyndan gum sowran bir adam Dawudyň ýanyna geldi. Ol Dawudyň önünde ýere ýüzin düşüp tagzym etdi. ³Dawut ondan: «Nireden gelýärsiň?» diýip sorady. Ol: «Men Ysraýyl düşelgesinden gaçyp gaýtdym» diýdi. ⁴Dawut oňa: «Aýt, näme boldy?» diýdi. Ol: «Goşun ýeňlip gaçdy, adamlaryň köpüsi gyryldy. Şawul bilen onuň ogly Ýonatan hem öldi» diýdi. ⁵Dawut bu habary getiren ýaş ýigitden: «Şawul bilen onuň ogly Ýonatanýň ölenini nireden bilýäň?» diýip sorady. ⁶Ýaş ýigit Dawuda şeýle jogap berdi: «Edil şol wagt men Gilboga dagyndadym. Men Şawulyň naýzasy-na söýenip duranyny, duşmanyň söweş arabalarynyň we olary sürýän esgerleriň bolsa oňa golaýlaşyp barýandyklaryny gördüm. ⁷Şawul ýeňsesine seredende meni görüp, ýanyna çagyrdy. Men: „Näme agam?“ diýdim. ⁸Ol: „Sen kim?“ diýip sorady. „Men amalek tiresinden“ diýip jogap berdim. ⁹Soňra ol maňa: „Gel-de, meni öldür, çünki entek içimde janym bolsa-da, ajalym görnüp dur“ diýdi. ¹⁰Menem bardym-da, ony öldürdim. Sebäbi men onuň indi diri galmajakdygyna göz ýetiripdim. Başyndaky täji bilen elindäki bilezigini jenabyma alyp gaýtdym, ine, olar jenabym». ¹¹Muny eşiden Dawut ýakasyny tutup, geýimlerini ýyrtdy, onuň ýanyndakylar hem şeýtdiler. ¹²Olar gylçdan geçirilen Şawul üçin, onuň ogly Ýonatan üçin, Rebbiň goşuny we ysraýyl halky üçin aňşama çenli agyz bekläp, ýas tutup aglaşdylar. ¹³Dawut habar getiren

ýaş ýigitden: «Sen nireli?» diýip sorady. Ol: «Men gelmişek bir amalegiň ogly» diýip jogap berdi. ¹⁴Dawut oňa: «Gorkman, Rebbiň seçip-saýlan adamyny öldürmäge nädip milt etdiň?» diýdi. ¹⁵Soňra Dawut ýaş ýigitleriň birini ýanyna çagyryp: «Gel, şuny öldür!» diýdi. Ýigit ony urup öldürdi. ¹⁶Dawut amalege: «Döken ganyň öz başyňa barsyn. Çünki sen Rebbiň seçip-saýlan adamyny öldürendigiňe öz diliň bilen şaýatlyk etdiň» diýdi.

¹⁷Şawul we onuň ogly Ýonatan üçin, Dawut şu agyny aýtdy. ¹⁸(Dawut bu «Peýkam aýdymyny» ýahuda halkyna öwrenmegi buýurdy. Bu Dogruçyllyk kitabynda ýazylandyr.) Ol şeýle diýdi:

¹⁹«Eý, Ysraýyl, şöhratyň dem-
-düytsüz ýatyr depeleriňde!

Gerçekler nädip ýere ýazyldy?!

²⁰Gatlylara aýtmaň muny,
Aşkelonyň köçelerinde ýaýmaň.
Ýogsam piliştileriň gyzlary joşar,
sünnetsizleriň gyzlary heşelle
kakar.

²¹Eý, Gilboga daglary!

Üstüňize çyg-da, ygal-da
düşmesin!

Sizden hasyl önmesin!

Çünki gerçeğiň galkany,
Şawulyň gaýdyp ýaglanmajak
galkany
siziň üstüňizde syndy.

²²Ýonatanýň ýaýy sowa geçmezdi
öldürilenleriň teninden,
Şawulyň gyljy boş geçmezdi
gerçekleriň ýaýyndan.

²³Söýgülidi, ezizdi

Şawul bilen Ýonatan.

Dirilikde, ölümde olar jyda düşmedi.
Çalasyndylar bürgütiden,
güýçlüdiler arslandan.

²⁴ Eý, Ysraýyl gyzlary,
aglaň, Şawul üçin aglaň!
Al-elwan geýdiren üçin,
geýimiňizi zer bilen nagyşlan
üçin aglaň!

²⁵ Gerçekler nädip ýere ýazyldy jeň
meýdanynda!
Ýonatan dem-düýtsüz ýatyr
depände.

²⁶ Seniň üçin halym teňdir, eý,
Ýonatan dogan!
Juda eziz bolupdyň maňa.
Zenan söýgüsinden-de
artykdy söýgiň maňa.

²⁷ Gerçekler nädip ýere ýazyldy?!
Ok-ýaraglar döwüldi!»

2-nji bap

Dawut Ýahudanyň patyşasy bolýar

¹Şondan soň Dawut: «Ýahuda galalalarynyň birine gideýinmi?» diýip, Rebbe ýüz tutdy. Reb: «Hawa, git!» diýip jogap berdi. Dawut: «Haýsyna gideýin?» diýip sorady. Reb: «Hebrona» diýdi. ²Şunlukda, Dawut özi bilen iki aýalyny – ýizregelli Ahynogamy hem-de karmelli Nabalyň dul galan aýaly Abygaýyly alyp, Hebrona gitdi. ³Dawut adamlaryny-da öz maşgalalary bilen bile äkitdi. Şeýdip, olar Hebron galasynyň obalarynda ornaşdylar. ⁴Ýahudanyň adamlary geldiler we Dawudyň başyna ýag guýup, ony ýahuda tiresine patyşa bellediler.

Olar Şawuly Gilgatdaky ýabeşlileriň jaýlandygyny Dawuda habar berenlerinde, ⁵Dawut çaparlaryň üsti bilen ýabeşlilere şeýle habar ýollady: «Öz

jenabyňyz Şawuly jaýlap, oňa wepalylyk görkezendigiňiz üçin, Reb sizi ýalkasyn! ⁶Reb size merhemet etsin hem wepalylyk görkezsini! Bu eden işiňiz üçin menem size ýagşylyk ederin. ⁷Gollaryňyz kuwatly bolsun, özüňizem mert boluň! Jenabyňyz Şawul öldi, ýahuda halky meni patyşalyga belledi».

Abner Yşboşedi Ysraýylyň patyşasy edýär

⁸Neriň ogly Abner Şawulyň goşunbaşysydy. Ol Şawulyň ogly Yşboşedi Mahanaýyma getirdi. ⁹Abner ony Gilgadyň, Aşuryň, Ýizregeliň, Efraýymyň, Benýaminiň hem-de tutuş Ysraýylyň patyşasy etdi. ¹⁰⁻¹¹Ysraýyla patyşalyk edip başlanda, Şawulyň ogly Yşboşet kyrk ýaşyndady. Ol iki ýyl patyşalyk etdi.

Emma ýahuda tiresi Dawudyň yzyna eýerdi. Hebronda ýahuda tiresine Dawut ýedi ýyl alty aý bäri patyşalyk edýärdi.

¹²Neriň ogly Abner Şawulyň ogly Yşboşediň adamlary bilen bile Mahanaýymdan Gibgona gitdi. ¹³Seruýanyň ogly Ýowap bolsa Dawudyň adamlary bilen çykyp, Gibgon howdanynyň ýanynda olar bilen gabatlaşdy. Bu iki toparyň hersi howdanyň bir tarapynda ýerleşdi. ¹⁴Abner Ýowaba: «Goý, ýaş ýigitler öňe çyksynlar-da, başa-baş güýç synanyşsınlar» diýdi. Ýowap hem: «Goý, çyksynlar» diýdi. ¹⁵Olar öňe çykdylar. Benýamin tiresinden Şawulyň ogly Yşboşet tarapdan on iki adam, Dawudyň adamlaryndan hem on iki adam öňe saýlandy. ¹⁶Olar biri-biriniň kellesinden tutup, garşydaşynyň böwründen gylýçlaryny geçirdiler. Şeýdip, olaryň ählisiniň läşi serildi. Şoňa görä-de Gibgondaky ol ýere Helkathassurym^a diýen at berildi. ¹⁷Şeýdip, ol gün juda ýowuz

^a 2:16 *Helkathassurym* – bu söz gylyç meýdany diýmegi aňladýar.

söweş başlandy. Abner bilen ysraýyllar Dawudyň adamlaryndan ýeňildiler.

¹⁸Seruýanyň üç ogly Ýowap, Abyşay, Asahel dagy şol ýerdedi. Asahel edil keyik ýaly ýyldamdy. ¹⁹Ol Abneri yzarlady. Ol hiç tarapa sowulman, göni onuň yzyndan barýardy. ²⁰Abner yzyna seredip: «Asahel, bu senmi?» diýdi. Ol: «Hawa, men» diýip jogap berdi. ²¹Abner oňa: «Sagyňa ýa soluňa sowlup, ýaş esgerleriň birini tut-da, onuň zatlaryny tala» diýdi. Ýöne Asahel onuň yzyndan galmady. ²²Abner Asahele ýene: «Meni kowalamany bes et! Birden seni ýere pylçap uraýmaýyn! Onsoň men seniň doganyň Ýowabyň ýüzüne nähili serederin?» diýdi. ²³Ýöne Asahel yza gaýtmak islemedi. Şunlukda, Abner naýzasynyň ujuny onuň içinden geçirdi. Asahel ýykyldy, ýykylan ýerinde-de jan berdi. Onuň ölen ýerinden geçenleriň hemmesi ol ýerde aýak çekdiler.

²⁴Soňra Ýowap bilen Abyşay Abneriň yzyndan kowladylar. Gün ýaşanda, olar Giýanyň garşysyndaky, Gibgon çölüne tarap gidýän ýoluň ýakasyndaky Omah depesine ýetdiler. ²⁵Benýaminler Abneriň daşyna toplandylar-da, birleşdiler; olar bir depäniň üstüne çykyp durdular. ²⁶Abner Ýowaba gygyryp şeýle diýdi: «Adamlaryň gylyçdan geçirilmeginiň, heý, soňy gelmezmi? Munuň soňunyň pajygaly boljagyny bileňokmy? Garyndaşlaryny kowalamagy bes etmegi üçin adamlaryňa haçan buýruk berjek?» ²⁷Ýowap Abner: «Diri Hudaýdan ant içýän! Eger özüň seslenmedik bolsaň, meniň adamlarym öz garyndaşlaryny tä daňdana çenli kowalardylar» diýdi. ²⁸Ýowap şahdan edilen surnaý çaldy; adamlar saklandylar. Şondan soň olar ysraýyllary kowalamagy, olar bilen uruşmagy bes etdiler.

²⁹Abner adamlary bilen uzak gije Jordan deresinden ýöredi. Olar Jordan derýasyndan geçdiler; ertesi irden hem ýöräp, Mahanaýyma geldiler. ³⁰Ýowap Abneri kowalamagy bes edenden soň, adamlaryny toplady. Dawudyň adamlaryndan Asahelden başga-da on dokuzy kemdi. ³¹Dawudyň adamlary Abneri goşulan benýaminlerden üç yüz altmyş adamy öldürdi. ³²Olar Asaheli äkidip, Beýtullahamda – onuň öz kakasynyň gubry goýlan gümmezniň içinde jaýladylar. Soňra Ýowap adamlary bilen uzak gije ýol ýöräp, daň agaranda Hebrona geldi.

3-nji bap

¹Şawulyň adamlary bilen Dawudyň adamlarynyň arasyndaky uruş uzaga çekdi. Dawut gitdigisaýy güýçlenýärdi, Şawulyňkylar bolsa barha ejizleýärdiler.

Dawudyň Hebronda doglan ogullary

²Ine, şular Dawudyň Hebronda doglan ogullarydyr: onuň nowbahar ogly ýizregelli Ahynogamdan bolan Amnondy. ³Ikinjisi karmelli Nabalyň dul galan aýaly Abygaýyldan bolan Kilapdy, üçünjisi Geşur patyşasy Talmaýyň gyzy Magakadan bolan Abşalomdy. ⁴Dördünjisi Hagytndan bolan Adonyýady, başinjisi Abytaldan bolan Şepatýady. ⁵Altynjy ogy Egladan bolan Ýitregamdy. Dawudyň bu ogullarynyň hemmesi Hebronda doguldylar.

Abner Dawuda goşulýar

⁶Şawul bilen Dawudyň kowum-garyndaşlarynyň arasyndaky uruş dowam edýärdi. Şawulyň kowumyndan Abner barha güýçlenýärdi. ⁷Şawulyň Rispatly bir gyrnagy bardy. Rispanyň atasyna Aýa diýýärdiler. Bir gün Ýşoşet

Abner: «Näme üçin kakamyň gyrnagy bilen ýatdyň?» diýdi. ⁸Yşboşediň sözlerine Abneriň juda gahary gelip, oňa şeýle diýdi: «Näme sen meni Ýahudanyň tarapyna geçen bir köpek hasaplaýaňmy? Men bu günki güne çenli ataň Şawulyň nesline, onuň doganlaryna, dost-ýarlaryna wepaly bolup, seni Dawudyň eline düşmekden saklap gezdim. Şu aýal sebäpli bu gün sen maňa gara ýönkejek bolýarmyň? ⁹⁻¹⁰Reb Şawulyň elinden patyşalygy aljakdygyna, Dandan Beýerşeba çenli uzalýan Ysraýylda hem Ýahudada Dawudyň patyşalygyny berkarar etjekdigine ant içdi. Indi ol hakda aýdylany ýerine ýetirmesem, goý, Hudaý maňa-da şony, hatda ondanam betelerini görkezsin». ¹¹Yşboşet Abnerden gorkansoň, oňa jogap gaýtaryp bilmedi.

¹²Abner Hebronda oturan Dawuda çapar iberip: «Ýurt kimiňki? Gel, äht baglaşaly, tutuş Ysraýylyň seniň tarapyňa geçmegine menem goldaw bereýin» diýdi. ¹³Dawut: «Bolýar, men seniň bilen äht edişeyin, ýöne bir şert bilen: meniň bilen görme-görşe geleniňde, Şawulyň gyzy Mikaly-da getirersiň, eger getirmeseň, meni görmersiň» diýdi. ¹⁴Soňra Dawut: «Ýüz piliştliniň pürçüginini berip alan aýalym Mikaly özüme gaýtaryp ber» diýen habar bilen Şawulyň ogly Yşboşede çapar gönderdi. ¹⁵Yşboşet adam iberip, Mikaly onuň adamsy Paltyyelden yzyna aldy. Paltyýel Laýyşyň ogludy. ¹⁶Adamsy ýolboýy aglap-eňräp, Mikaly Bahuryma çenli ugratdy. Abner «Öýüne gaýt!» diýensoň, Paltyýel yzyna dolandy.

¹⁷Abner ysraýyl ýaşullaryna şeýle sözler bilen ýüzlendi: «Köp wagtdan bäri siz Dawudyň özüňize patyşa bolmagyny isleýärsiňiz. ¹⁸Indi islegiňizi amala aşyryň, sebäbi Reb: „Men Öz halkym Ysraýyly gulum Dawudyň üsti bilen

piliştliilerden hem onuň ähli duşmanlaryndan halas ederin“ diýip, Dawuda aýdypdy». ¹⁹Abner benýamin tiresi bilen hem gepleşdi. Soňra ähli ysraýyllaryň hem-de benýaminleriň islegini Dawuda ýetirmek üçin, ol Hebrona gitdi.

Abneriň ölümi

²⁰Abner ýigrimi adam bilen bile Hebrona Dawudyň ýanyna bardy. Dawut olar üçin meýlis gurady. ²¹Abner Dawuda: «Men gideýin-de, tutuş Ysraýyly şa hezretleriniň ýanyna ýygnaýyn. Seniň öz göwün islegiňe görä şalyk sürmegiň üçin, goý, olar seniň bilen äht baglaşsynlar» diýdi. Dawut Abneri goýberdi, ol sag-salamat çykyp gitdi. ²²Ýowap Dawudyň adamlary bilen talaňçylykdan ýaňyja gaýdyp gelipdi. Olar köp olja alypdylar. Emma Abner Hebronda – Dawudyň ýanynda däl, Dawut ony goýberipdi, ol sag-salamat çykyp gaýdypdy. ²³Ýowap tutuş goşun bilen bile geldi. Neriň ogly Abneriň patyşanyň ýanyna gelendigini, patyşanyň ony goýberendigini, onuňam sag-salamat çykyp gidendigini Ýowaba habar berdiler. ²⁴Ýowap patyşanyň ýanyna baryp: «Eden zadyň näme?! Öz aýagy bilen ýanyňa gelen Abneri näme üçin goýberdiň? ²⁵Sen Neriň ogly Abneri tanaýaň ahyryn! Ol seni aldamak üçin, nirä gidip-gelýäniňi, näme iş edýäniňi bilmek üçin gelendir» diýdi. ²⁶Ýowap Dawudyň ýanyndan çykansoň, Abneriň zyndan çaparlar iberdi we ony Sira guýusyndan yzyna getirtirdi. Emma Dawut mundan bihabardy. ²⁷Abner Hebrona gaýdyp gelende, Ýowap onuň bilen ikiçäk gepleşjek bolýan kişi bolup, ony derwezäniň iç tarapyna çekdi-de, içine urup öldürdi. Şeýdip, Abner Ýowabyň dogany Asaheliň ganyna galandygy üçin öldürildi. ²⁸Dawut bu habary eşidip:

«Özümem, patyşalygymam Neriň ogly Abneriň gany üçin Rebbiň önünde hiç wagt günäkär bolmarys. ²⁹Günä, goý, Ýowabyň hem onuň nesliniň boýnuna düşsün. Ýowabyň nesliniň arasynda iriň ýygnaýan ýaraly, pis açan ýa-da goltugy pişekli, gylyçdan ölýän ýa-da nana zar adamlar, goý, hemişe bolsun dursun» diýdi. ³⁰Şeýdip, Ýowap we onuň dogany Abyşaý Gibgonda bolan uruşda öz doganlary Asaheli öldüren Abneriň janyňa kast etdiler.

³¹Dawut Ýowap bilen onuň ýanyndaky ähli halka: «Ýakaňzy ýyrtyp, jul geýniň-de, Abneriň ýasyny tutuň» diýdi. Dawut patyşa onuň tabydyňyň zyzndan ýöredi. ³²Abneri Hebronda jaýladylar. Onuň gubrynyň başynda patyşa ses edip aglady, tutuş halk-da oňa goşuldy.

³³Patyşa Abner üçin agy aýtdy:

«Akmaklarça ölmeli däl-diň,
Abner!

³⁴Gollaryň bagly däl-di,
aýaklaryň gandally däl-di!
Emma zalymlaryň goluna
düşen biri kimin heläk
bolduň!»

Abner üçin tutuş halk ýene-de aglady. ³⁵Soňra ähli halk Dawudyň ýanyna gelip, Gün batmazdan oň bir zatlar garbanmagy teklip etdiler. Emma Dawut: «Eger Gün ýaşyança çörek iýsem ýa-da başga bir zat datsam, Hudaý maňa-da şony, hatda ondan-da beterin görkezsin» diýip ant içdi. ³⁶Tutuş halk Dawudyň bu bolşuny görüp, ony makullady. Patyşanyň edýän ähli işinden hoşal bolşy ýaly, halk bu gezek hem ondan hoşal boldy. ³⁷Neriň ogly Abneriň ölümünde Dawudyň eliniň ýokdugyna tutuş goşun we ähli ysraýyl halky şol gün göz ýetirdi. ³⁸Patyşa adamlaryna ýüzle-nip: «Bu gün Ysraýylyň bir beginiň, bir

beýik adamynyň ölendigini bilýäňizmi? ³⁹Hudaýyň başyňa ýag guýlup saýlan patyşasy bolsamam, mende bu gün güýç-gurbat ýok. Seruýanyň ogullary menden has güýçli. Ýamanlyk edeniniň özüne-de Reb ýamanlyk görkezsin» diýdi.

4-nji bap

Yşboşet öldürilýär

¹Hebronda Abneriň öldürilendigini eşidip, Şawulyň ogly Yşboşediň essi aýyldy, tutuş ysraýyl halkyna howsala aralaşdy. ²Şawulyň ogly Yşboşediň hyzmatynda Bagana hem Rekap atly iki dogan bardy. Olar garakçy toparlaryň serkerdeleridiler. Olar benýamin tiresinden beýerotly Rimmonyň ogullarydylar. (Beýerot Benýamin topragynyň bir bölegi hasap edilýärdi. ³Birwagtlar öz topraklaryny taşlap, Gitaýyma gaçyp baran beýerotlylar häzire çenli hem ol ýerde gelmişek bolup ýaşap ýörler.)

⁴Şawulyň ogly Ýonatanyň Mepiboşet diýen iki aýagy-da agsak bir ogly bardy. Ýizregelden Şawul bilen Ýonatanyň öldi habary gelende, ol baş ýaşyndady. Enekesi juda howlukmaçlyk bilen alyp gaçyp barýarka, ony elinden gaçyrypdy. Şeýdip, çaganyň aýagyna şikes ýetipdi.

⁵Yşboşet günortan dync alyarka, Rimmonyň ogullary Rekap bilen Bagana günortanyň yssysynda onuň öýüne geldiler. ⁶⁻⁷Bu iki dogan bugdaý almaga gelen kişiler bolup, Yşboşediň içine urdular. Bu, ine, şeýle bolupdy: olar öýe girenlerinde, Yşboşet öz ýatýan otagynda uklap ýatyrdy. Olar onuň üstüne topuldylar-da, ony öldürip, kellesini kesip aldylar we ol ýerden çykyp gaçdylar. Soňra olar Iordan deresiniň ýoly bilen uzak gije ýörediler.

⁸Ol ikisi Yşboşediň kellesini Hebronda Dawudyň ýanyna getirip, oňa: «Ine, şu

seniň janyňa kast etmekçi bolan duşmanyň Şawulyň ogly Yşboşediň kellesi! Bu gün Reb Şawuldan we onuň neslinden şa hezretleriniň aryny aldy» diýdiler. ⁹⁻¹⁰Dawut beýerotly Rimmonyň ogullary Rekap bilen Bagana ýüzlenip: «Meni ähli bela-beterlerden goran Rebden ant içýärim, maňa biri Şawulyň öldi habaryny getiripdi we ol gowy habar getirendirin öýdüpdi. Ýöne men ony Ziklagda öldürdim. Getiren buşlugy üçin oňa şeýle „serpaý“ ýapylypdy. ¹¹Heý, onsoň siz – zalymlar bir bigünäni öz öýünde, öz düşeginde öldürersiňiz-de, sizi ýer ýüzünden ýok edip, onuň hununy sizden almarmyň?» diýdi. ¹²Soňra Dawut nökerlerine emr etdi; nökerler olary öldürdiler we el-aýaklaryny kesip, göwrelerini Hebrondaky howdanyň üstünden asdylar. Yşboşediň kellesini bolsa äkidip, Hebronda Abneriň gubry goýlan gümmезде jaýladylar.

5-nji bap

Dawut tutuş Ysraýyla patyşa bolýar (1 Ýyl ýazgylary 11:1-9)

¹Ysraýylyň ähli tireleri Hebrona Dawudyň ýanyna baryp, oňa: «Biz seniň öz süýegiňden we teniňdendiris. ²Öňlerem – Şawul patyşamyzka-da sen ysraýyl goşunyna serkerdediň. Reb saňa: „Meniň halkym Ysraýylyň çopany sen bolarsyň, Ysraýyla sen hökümdarlyk edersiň“ diýipdi» diýdiler. ³Şeýdip, Ysraýylyň ähli ýaşululary Hebrona Dawudyň ýanyna ýygnyndylar. Şol ýerde Rebbiň huzurynda Dawut patyşa olar bilen äht edişdi. Ysraýylyň ýaşululary Dawudyň başyna ýag guýup, Ysraýyla patyşa bellediler. ⁴Dawut patyşa belleneninde, otuz ýaşyndady; ol

kyrk ýyl patyşalyk etdi. ⁵Dawut Hebronda Ýahudanyň üstünden ýedi ýyl, alty aý, Ýerusalimde oturyp, tutuş Ysraýyl bilen Ýahuda otuz üç ýyl patyşalyk etdi.

⁶Dawut patyşa adamlaryny alyp, Ýerusalimde ýaşayan ýabuslaryň üstüne ýöriş etdi. Ýabuslar Dawuda: «Sen bu ýere girip bilmersiň, hatda körlerdir agsaklaram seni zyýňa serpikdirip bilerler» diýýärdiler. Olar Dawut bu ýere girip bilmez diýip pikir edýärdiler. ⁷Emma Dawut Sion galasyny basyp aldy. Ol häzir «Dawut galasy» diýlip atlandyrylýar. ⁸Dawut şol gün: «Kimde-kim ýabuslary öldürmekçi bolsa, kãriziň içinden geçip, Dawudy ýigrenýän körlerdir agsaklaryň üstüne çozsun» diýdi. («Körlerdir agsaklar Hudaýyň öýüne girip bilmezler» diýen gep şondan galdy.) ⁹Dawut galany eýeledi we ony «Dawut galasy» diýip atlandyrdy. Ol Millodan ^a başlap, galanyň tutuş töweregini täzeden gurdy.

¹⁰Dawut gitdigisaýy güýçlenýärdi, sebäbi Hökmürowan Hudaý Reb onuň bilendi.

¹¹Sur patyşasy Hiram Dawudyň ýanyna ilçiler bilen kedr agaçlaryny, agaç ussalarydyr köşk gurujy ussalary iberdi. Olar Dawut üçin köşk gurdular. ¹²Şeýlelikde, Dawut özüni Rebbiň tutuş Ysraýylyň patyşasy hökmünde berkarar edendigine hem-de Öz halky Ysraýylyň hatyrasyna öz patyşalygyny beýgelden digine düşündi.

¹³Dawut Hebrondan gelenden soň, Ýerusalimde ýene-de gyrnakladyr aýallar aldy. Olardan hem Dawudyň ogul-gyzlary boldy. ¹⁴Onuň Ýerusalimde doglan çagalarynyň atlary şulardyr: Şammuwa, Şobap, Natan, Süleýman, ¹⁵Ýybhar, Elişuwa, Neppek, Ýapyýa, ¹⁶Elişama, Elýada, Elipelet.

^a 5:9 *Millo* – toprak bilen doldurylan jaýryk ýa-da boşluk ýer bolmagy ahmal. Sözlüğe seret.

¹⁷Dawudyň tutuş Ysraýyla patyşalyga bellenilendigini eşidende, ähli piliştliher aýaga galyp, onuň gözlegine çykdylar. Dawut muny eşidip, çöldäki gala gitdi.

¹⁸Piliştliher gelip, Rapa jülgesine ýaýradylar. ¹⁹«Men piliştliheriň garşysyna çykaýynmy? Sen olary meniň elime berermiň?» diýip, Dawut Rebbe ýüz tutdy. Reb oňa: «Bar, piliştliheri şübhesiz seniň eliňe berjekdirin» diýdi.

²⁰Şeýlelikde, Dawut Bagalperasyma gelip, olary şol ýerde derbi-dagyn etdi. Ol: «Sil bentleriniň böwsülişi kimin, Reb-de duşmanlaryma meniň elim bilen zarba urdy» diýdi. Şol sebäpden hem bu ýere Bagalperasym^a diýen at dakylady.

²¹Dawut bilen onuň adamlary piliştliheriň taşlap giden butlaryny aldylar.

²²Piliştliher ýene gelip, Rapa jülgesine ýaýradylar. ²³Dawut Rebbe ýüz tutanda, Reb şeýle diýdi: «Olaryň önünden çykma. Balzam agaçlary tarapdan gelip, olaryň yeňsesinden ur. ²⁴Balzam agaçlarynyň başlaryndan aýak seslerini eşideniňde, taýýar bol, sebäbi bu piliştliheriň goşunyň derbi-dagyn etmek üçin, Men – Rebbiň seniň önüne düşdügimdir».

²⁵Dawut Rebbiň buýruşy ýaly etdi. Ol Gebadan Gezere çenli bolan aralykda piliştliheri gyrdy.

6-njy bab

Dawut Äht sandygyny Iýerusalime getirdýär

(1 Ýyl ýazgylary 13:1-14; 15:1–16.3,43)

¹Dawut ýene-de Ysraýylyň men diýen adamlaryndan otuz müňüsini toplady.

²Ol Hudaýyň Äht sandygyny getirmek üçin, adamlary bilen bile Bagala Ýahuda galasyna gitdi. Sandyk keruplaryň arasynda tagt guran Hökmürowan Reb diýip atlandyrylýar. ³Olar Hudaýyň sandygyny täze araba ýükläp, baýyrykda ýerleşýän Abynadabyň öýünden alyp çykdylar. Täze arabany Abynadabyň ogullary Uza bilen Ahýo sürüp barýardylar. ⁴Uza Hudaýyň sandygynyň gapdalyndan^b, Ahýo bolsa sandygyň önünden ýöräp barýardy. ⁵Dawut we tutuş ysraýyl halky Rebbiň huzurynda bar güýçleri bilen serwi agajyndan edilen dürli saz gurallaryny: lira, arfa, deprek, kimwaldyr kastanet çalyptans edýärdiler.

⁶Nakonyň harman jaýyna ýetenlerinde, olaryň öküzleri büdredä, Uza elini uzadyp, Hudaýyň sandygyny tutdy. ⁷Uza garşy Rebbiň gahary geldi. Biperwaýlyk edendigi üçin, Hudaý ony şol ýerde öldürdi. Uza edil Hudaýyň sandygynyň ýanynda jan berdi. ⁸Dawut Rebbiň Uzany öldürendigi üçin gaharlandy. (Ol ýer şu güne çenli Peres Uza^c diýlip atlandyrylýar.) ⁹Dawut şol gün Rebden gorkup: «Rebbiň sandygyny nädip meniň ýanyma getirip bolarka?» diýdi. ¹⁰Şunlukda, Dawut Rebbiň sandygyny Dawut galasyna äkitmek islemedi. Ol sandygy Gat galasyndan bolan Obededomyň öýünde goýup gitdi. ¹¹Rebbiň sandygy üç aýlap Obededomyň öýünde durdy. Reb Obededomy we onuň tutuş hojalygyny ýalkady.

¹²«Reb Obededomyň hojalygyny hem-de oňa degişli bolanlaryň ählisini

^a 5:20 *Bagalperasym* – bu söz *zarba urýan jenap* diýmegi aňladýar.

^b 6:4 *Uza Hudaýyň sandygynyň gapdalyndan* – bu jümle käbir golýazmalarda *Hudaýyň sandygyny Abynadabyň baýyrykdaky öýünden alyp çykdylar* diýip duş gelýär.

^c 6:8 *Peres Uza* – bu söz *Uza garşy gazap* diýmegi aňladýar.

Hudaýyň sandygy üçin ýalkady» diýip, Dawut patyşa habar berdiler. Dawut gidip, Hudaýyň sandygyny uly şatlyk bilen Obededomyň öýünden Dawut galasyna getirdi. ¹³Rebbiň sandygyny göterijiler alty ädim ýöränden soň, Dawut bir öküz bilen semiz göläni gurbanlyk berdi. ¹⁴Dawut nepis zygyr matadan tikilen efot geýip, Rebbiň huzurynda bar güýji bilen joşup tans edýärdi. ¹⁵Şunlukda, Dawut hem-de tutuş ysraýyl halky şatlyk bilen gygyryşyp, şahdan edilen surnaý çalyp, Rebbiň sandygyny getirýärdiler.

¹⁶Rebbiň sandygy Dawut galasyna getirilende, Şawulyň gyzy Mikal penjireden seretdi. Dawudyň Rebbiň huzurynda bökjekläp tans edişini görüp, ol öz ýaýyndan Dawuda göwnüýetmezçilik bilen seretdi. ¹⁷Olar Rebbiň sandygyny getirip, Dawudyň onuň üçin ýörite guran çadyrynyň içinde öz ýerinde goýdular. Soňra Dawut Rebbiň huzurynda ýakma hem salamatlyk gurbanlyklaryny berdi. ¹⁸Ol ýakma hem salamatlyk gurbanlyklaryny berip bolandan soň, Hökmürowan Rebbiň adyndan halka pata berdi. ¹⁹Aýal-erkek diýmän, ysraýyl halkynyň hersine bir çörek, bir bölek et hem-de kişmiş paýlady. Şondan soň tutuş jemagat öýüne dargady.

²⁰Dawut öz maşgalasyna pata bermek üçin gaýdyp gelyärkä, Şawulyň gyzy Mikal öňünden çykyp, oňa şeýle diýdi: «Bir bolgusyzyň utançaşlyk bilen ýalaňçlanyşy ýaly, öz emeldarlarynyň gyrnaklarynyň öňünde ýarym-ýalaňçlanyň, gör, bu gün ysraýyl patyşasy özüne nähili hormat gazandy!» ²¹Dawut Mikala şeýle diýdi: «Bu seniň ataňyň hem onuň nesliniň ýerine meni saýlan, meni Öz halky Ysraýyla hökümdar eden Rebbiň huzurynda boldy. Hawa, men Rebbiň huzurynda tans etjek. ²²Men

özümi öňküdenem has kiçeldip, mer-tebämi peseltjek. Emma seniň diýýän gyrnaklaryň meni şöhrata beslärler».

²³Şawulyň gyzy Mikal dünýäden perzentsiz ötdi.

7-nji bap

Rebbiň Dawuda beren wadasy

(1 Ýyl ýazgylary 17:1-15)

¹Dawut patyşanyň öz köşgünde ornaşan, Rebbiň ony daş-töweregindäki ähli duşmanlaryndan gorap, oňa rahat durmuş beren döwrüdi. ²Şol günlerde patyşa Natan pygambere: «Seret, men-ä kedr agajyndan gurlan köşkde ýaşaýaryn, Hudaýyň sandygy bolsa bir çadyrda dur» diýdi. ³Natan Dawuda: «Islän zadyňy ediber, sebäbi Reb seniň bilendir» diýdi.

⁴Emma hut şol gije Natana Rebbiň sözi aýan boldy: ⁵«Bar, gulum Dawuda Reb şeýle diýýär diý: „Maňa mesgen tutar ýaly öý gurjak senmi? ⁶Men ysraýyl halkyny Müsürden alyp çykan günümden bäri öýde mesgen tutmadym; çadyrymy ondan-oňa göçürüp ýaşap ýördüm. ⁷Tutuş Ysraýyl bilen bolan ýerlerimiň ählisinde Öz halkym Ysraýyla baştutanlyk etmegi buýran serdarlarymyň, heý, birinden: ‘Näme üçin Maňa kedr agajyndan öý gurmadyňyz?’ diýip soradymmy?» ⁸Indi sen Meniň gulum Dawuda Hökmürowan Reb ýene-de şeýle diýýär diý: „Men seni meýdanda goýun bakyp ýören ýerinden alyp, Öz halkym Ysraýylyň hökümdary etdim. ⁹Nirä gitseň ýanyňda boldum, öňündäki ähli duşmanlaryňy gyryp taşladym. Indi bolsa ýer ýüzündäki beýik adamlaryň ady kimin seniň adyňy belende göterjek. ¹⁰Öz halkym Ysraýyl üçin bir ýer taýynlap, olary şol ýerde ýerleşdirjek. Şeýdip, olar öz ýerlerinde ýaşarlar. Mundan beýläk olaryň

rahatlygy bozulmaz. ¹¹Halkym Ysraýyla serdarlar bellän döwüründen bäri sütem edişleri ýaly, betgylyk adamlar indi olara sütem etmezler. Men seni ähli duşmanlaryňdan gorap saklajak. Men-Reb seniň üçin bir öý bina etjekdigimi jar edýärim. ¹²Peýmanyň dolup, ata-babalaryňa gowşanyňda, ýeriňe öz ogluňy, öz biliňden önen zürýadyňy tagta çykaryp, onuň patyşalygyny kuwatlandyrar. ¹³Meniň üçin öýi ol gurar. Men onuň şalyk tagtyny baky berkarar ederin. ¹⁴Men oňa Ata, ol bolsa Maňa ogul bolar. Günä gazanaýsa welin, ony atanyň ogluny taýak bilen jezalandyryşy ýaly, Men hem ony jezalandyrar. ¹⁵Ýöne Şawuly mahrum edişim ýaly, ony Öz sadyk söýgimden mahrum etmerin. ¹⁶Seniň nesliň hem şalygyň Meniň huzurynda baky berkarar bolar. Şalyk tagtyň baky dowam eder“. ¹⁷Şeýlelikde, Natan tutuş bu aýanlygy, ýagny Rebbiň sözlerini Dawuda gürrüň berdi.

Dawudyň dogasy

(1 Ýyl ýazgylary 17:16-27)

¹⁸Soňra Dawut gelip, Rebbiň huzurynda oturdy-da, şeýle diýdi: «Ýa Hökmürowan Reb, men kim, meni şeýle derejä ýetirer ýaly meniň maşgalam kim? ¹⁹Ýa Hökmürowan Reb, bu zatlary hem az görýän ýaly, Sen Öz guluň nesliniň geljegi hakynda hem söz berdiň. Ýa Hökmürowan Reb, Sen ynsanlar bilen adatça şeýle iş salyşyanyňmy?! ²⁰Men Saňa başga näme diýip bilerin?! Ýa Hökmürowan Reb, Sen Öz guluňy tanaýarsyň ahryr! ²¹Öz sözünüň hatyrasyna, Öz göwün islegiňe görä bu beýik işi edip, guluňa bildirdiň. ²²Eý, Hökmürowan Reb, Sen beýiksiň! Saňa taý geljek ýokdur, Senden başga Hudaý ýok! Muny öz gulaklarymyz bilen eşitdik. ²³Ýer

ýüzünde Seniň halkyň Ysraýyla taý geljek halk barmyka?! Öz halkym bolsun diýip, Sen ony Müsür gulçulygyndan halas etdiň, beýik hem aýylganç işler bilen Öz adyňy şöhrata beslemek üçin beýleki milletleri we olaryň hudaýlaryny olaryň önünden kowup çykardyň. ²⁴Hemişelik Öz halkym bolsun diýip, halkyň Ysraýyly Özüň üçin ebedi halk etdiň. Ýa Reb, Sen olaryň Hudaýy bolduň. ²⁵Indi bolsa, Sen, ýa Hudaýymyz Reb, Öz guluň hem onuň nesli hakda aýdan sözüni ebedi sakla-da, diýşiň ýaly et! ²⁶Goý, ynsanlar „Hökmürowan Reb Ysraýylyň Hudaýydyr“ diýip, Seniň adyňy ebedilik belende götersinler. Guluň Dawudyň nesli Seniň önünde kuwatlansyn. ²⁷„Sebäbi, eý, Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb, Seniň nesliňi baky berkarar ederin“ diýip, guluňa Özüň aýan etdiň. Şoňa görä-de, guluň Saňa ýüzlenip, şu dilegi okamaga milt etdi. ²⁸Ýa Hökmürowan Reb, Sen Hudaýsyň, Seniň sözleriň hakdyr. Şu ýagsylyklary guluňa Sen wada etdiň. ²⁹Öz huzurynda ebedi galsyn diýip, guluňyň nesline pata bermek, goý, Saňa hoş görüsin! Sebäbi, ýa Hökmürowan Reb, muny Özüň söz berdiň. Seniň pataň bilen, goý, guluňyň nesli baky pataly bolsun!»

8-nji bap

Dawut duşmanlaryny ýeňýär

(1 Ýyl ýazgylary 18:1-17)

¹Birnäçe wagtdan soň Dawut piliştilere zarba urup, olary özüne tabyn etdi. Ol Metekamma galasyny piliştileriň elinden aldy.

²Ol mowaplylary-da ýeňdi. Olary ýerde hatara ýatyryp, ölçeg ýüpi bilen ölçäp, böleklere bölledi. Her üç bölegiň birini diri galdyryp, iki bölegini öldürip çykdy.

Şeýdip diri galan mowapylar Dawuda gul bolup, salgyt tölediler.

³Soňra Dawut Ýewfrat derýasynyň töweregindäki agalygyny täzedan dikeltmek üçin giden Soba patyşasy Rehobyň ogly Hadadgezeri boýun egdirdi. ⁴Dawut onuň bir müň ýedi yüz sany söweş arabaly esgerlerini hem-de ýigrimi müň esgerli pyýada goşunyny ýesir aldy. Ol atlaryň yüz araba ýeter ýalysyny goýup, galanlaryny maýyp etdi. ⁵Damaskda ýaşayan siriýalylylar Soba patyşasy Hadadgezere kömege gelende, Dawut siriýalylyaryň ýigrimi iki müňüsini öldürdi. ⁶Dawut Damaskda ýaşayan siriýalylyaryň arasynda goşun bölümlerini ýerleşdirdi. Siriýalylylar Dawuda tabyn bolup, oňa salgyt tölediler. Dawudyň baran ýerinde Reb oňa ýeňiş berýärdi. ⁷Dawut Hadadgezeriň gullarynyň göterýän altyn galkanlaryny alyp, Iýerusalime getirdi. ⁸Dawut patyşa Hadadgezeriň Beta hem-de Berotaý gullaryndan juda köp bürünç aldy.

⁹Hamat şasy Togy Dawudyň Hadadgezeriň ähli goşunyny derbi-dagyn edendigini eşitdi. ¹⁰Hadadgezer bilen urşup, ondan üstün çykmagy mynasybetli Dawut patyşany gutlamak hem-de hal-ahwal soraşmak üçin, Togy öz ogly Ýoramy Dawudyň ýanyna iberdi. Sebäbi Hadadgezer Togy bilen ýgy-ýgydan uruşardy. Ýoram özi bilen kümüş, altyn hem bürünç sowgatlar äkitdi. ¹¹⁻¹²Dawut bu sowgatlary-da ähli boýun egdirenlerinden: edomlylardan, mowapylardan, ammonlylardan, pi-liştililerden, amaleklerden hem-de Soba patyşasy Rehobyň ogly Hadadgezerden alan altyndyr kümüşleri bilen birlikde Rebbe bagyş etdi.

¹³Duz jülgesinde on sekiz müň edomlyny öldürenen soň, Dawudyň

meşhurlygy has-da artdy. ¹⁴Ol Edomyň ähli ýerinde goşun bölümlerini ýerleşdirdi. Ähli edomlylar Dawuda tabyn boldular. Dawudyň giden ýerinde Reb oňa ýeňiş berýärdi.

¹⁵Şeýdip, Dawut tutuş Ysraýyla patyşalyk edýärdi. Ol tutuş halkyny adyllyk hem hakykat bilen dolandyryýardy. ¹⁶Seruýanyň ogly Ýowap onuň goşunbaşsýdy; Ahyludyň ogly Ýehoşapat – baş emeldardy, ¹⁷Ahytubyň ogly Sadok bilen Abýataryň ogly Ahymelek – ruhanydylar, Seraýa – kätipdi, ¹⁸Ýehoýadanyň ogly Benaýa – keretler bilen peletleriň baştutanydy, Dawudyň ogullary bolsa ruhanydylar.

9-njy bab

Dawut we Mepiboşet

¹Dawut: «Ýonatanyň hatyrasy üçin ýagşylyk ederim ýaly, Şawulyň neslinden galan barmyka?» diýip sorady. ²Şawulyň neslinden Siba atly bir hyzmatkär bardy. Ony Dawudyň ýanyna çagyrdylar. Patyşa ondan: «Sen Sibamy?» diýip sorady. Siba: «Hawa, men şol guluň» diýip jogap berdi. ³Patyşa ondan: «Şawulyň neslinden aman galan barmy? Hudaýyň hatyrasyna men oňa wepalylyk görkezjek» diýip sorady. Siba: «Ýonatanyň iki aýagy-da agsak bir ogly bar» diýip jogap berdi. ⁴Patyşa ondan: «Ol niredi?» diýip sorady. Siba: «Ol Lodebarda, Emiýeliň ogly Makyryň öýünde» diýip jogap berdi. ⁵Dawut patyşa Ýonatanyň ogluny Lodebardan, Emiýeliň ogly Makyryň öýünden getirdi. ⁶Ýonatanyň ogly, Şawulyň agtygy Mepiboşet Dawudyň ýanyna geldi. Ol ýere ýüzin düşüp, patyşa tagzym etdi. Dawut: «Mepiboşet!» diýdi. Ol: «Hawa, men şol guluň!» diýip jogap berdi.

⁷Dawut oña: «Gorkma, kakaň Ýonatanyn hatyrasyna men saňa ýagşylyk etjek. Ataň Şawulyň ähli ýerlerini saňa gaýtaryp berjek. Sen hemişe meniň saçagyndan naharlanarsyň» diýdi. ⁸Mepiboşet oña tagzym edip: «Men guluň öli bir it ahyryn, näme üçin sen maňa ýagşylyk edýäň?» diýdi. ⁹Soňra patyşa Şawulyň hyzmatkari Sibany çagyryp, oña: «Şawula hem onuň nesline degişli bolan zatlaryň ählisini jenabyňň agtygyna berendirin. ¹⁰Sen ogullaryň we hyzmatkärleriň bilen ýeri onuň üçin bejerip, hasylyny ýygnarsyň, şonda ol jenabyňň agtygynyň harajady bolar, emma jenabyňň agtygy Mepiboşet hemişe meniň saçagyndan naharlanar» diýdi.

Sibanyň on baş ogly bilen ýigrimi hyzmatkari bardy. ¹¹Siba Dawut patyşa: «Şa hezretleriniň men guluna emr eden zatlarynyň ählisi berjaý ediler» diýdi.

Mepiboşet edil Dawudyň öz ogullarynyň biri ýaly onuň saçagyndan naharlanýardy. ¹²Mepiboşediň Mika atly ýaşajyk bir ogly bardy. Sibanyň öýünde ýaşayanlaryň ählisi indi Mepiboşediň hyzmatkärleri boldular. ¹³Mepiboşet Iýerusalimde ýaşady, sebäbi ol hemişe patyşanyň saçagyndan naharlanýardy. Onuň iki aýagy-da agsakdy.

10-njy bap

Dawut Ammon hem-de amurlary derbi-dagyn edýär

(1 Ýyl ýazgylary 19:1-19)

¹Birnäçe wagtdan soň Ammon patyşasy Nahaş ölüp, ýerine ogly Hanun tagta çykdy. ²Dawut: «Nahaş maňa wepaly boldy, men hem onuň ogly Hanuna wepaly bolaýyn» diýdi. Ony kakasy üçin çekýän hasratyndan köşeşdirmek üçin,

Dawut onuň ýanyna birnäçe çaparlar ýollady. Dawudyň çaparlary Ammon ýurduna baranda, ³ammon begleri öz patyşasyna şeýle diýdiler: «Dawut saňa köşeşdirijileri ataňň hormaty üçin iberendir öýdýäňmi? Ol öz çaparlaryny galany basyp almak üçin, ony gözden geçirmäge iberendir». ⁴Şonda Hanun Dawudyň çaparlaryny tutup, olaryň sakgallarynyň deň ýarysyny syrдыryp, geýimlerini syrtlaryna çenli ortasyndan kesdirip, yzlaryna ugratdy. ⁵Bu hakda Dawuda habar berenlerinde, ol: «Sakgalyňyz ösýänçä, Ýerihoda boluberiň, soň gellersiňiz» diýen tabşyryk bilen olaryň önünden adam iberdi, çünki olar gaty utanýardylar.

⁶Dawudy özlerine duşman edendiklerine düşünişip, ammonlar Beýtrehop bilen Sobadan siriýalylaryň ýigrimi müň esgerini, Topdan on iki müň adamy hem-de Magaka patyşasyny müň adamy bilen bile hakyna tutdular. ⁷Dawut muny eşidip, Ýowap bilen batyr esgerli tutuş goşuny olaryň garşysyna sürdi. ⁸Ammonlar çykyp, galanyň derwezesiniň agzynda söweşmek üçin nyzama durdular. Emma Soba bilen Rehop galalaryndan gelen siriýalylar we Topuň hem Magakanyň adamlary açyk meýdanda aýratyn nyzama durdular.

⁹Özüniň hem arkasynda, hem önünde söweşiň ýaýbaňlanandygyny gören Ýowap Ysraýylyň saýlama esgerlerini alyp, olary siriýalylaryň garşysyna nyzama duruzdy. ¹⁰Galan goşuny öz dogany Abyşayyň eline berdi we olary ammonlaryň garşysyna nyzama duruzdy. ¹¹Ýowap: «Bardy-geldi siriýalylar menden güýçli çykaýsalar, sen maňa kömege ýetişersiň; bardy-geldi ammonlar senden güýçli bolup çykaýsalar, onda men saňa kömege ýetişerin. ¹²Mert bol, halkymyz

üçin we Hudaýymyzyň galalary üçin dözümlü söweşeli. Reb bolsa Öz islänini eder» diýdi. ¹³Şeýdip, Ýowap hem onuň goşunlary siriýalylara garşy söweşe girdiler; duşmanlar Ýowapdan gaçdylar. ¹⁴Siriýalylaryň gaçanyny gören ammonlar Abyşáýdan gaçyp, gala girdiler. Şondan soň Ýowap ammonlar bilen söweşmesini bes edip, yzyna gaýtdy we Iýerusalime geldi.

¹⁵Özleriniň ysraýýyllardan ýeňlendiklerini gören siriýalylar bir ýere toplanyşdylar. ¹⁶Hadadgezer Ýewfradyň aňrsyndaky siriýalylara habar ýollap, söweşe çykardy. Olar Hadadgezeriň goşunbaşysy Şobagyň baştutanlygynda Heýlam galasyna geldiler. ¹⁷Dawut muny eşidip, ähli ysraýýyllary toplaý, Iordan derýasyndan geçdi we Heýlam galasyna geldi. Siriýalylar Dawudyň garşysyna nyzama durdular we söweşe girdiler. ¹⁸Siriýalylar ysraýýyllaryň goşunundan gaçdylar. Dawut olaryň ýedi müň söweş arabaly esgerlerini hem-de pyýada goşundan kyrk müň adamy öldürdi. Ol siriýalylaryň goşunbaşysy Şobagy ýaralady; Şobak şol ýerde jan berdi. ¹⁹Hadadgezere tabyn bolan hanlaryň ählisi özleriniň ysraýýyllardan ýeňlendiklerine göz ýetirdiler; olar bilen ylalaşyk baglaşyp, olara boýun egdiler. Siriýalylar hem mundan beýläk ammonlara kömek etmekden gorkdular.

11-nji bab

Dawut bilen Batşeba

¹Ýaz paslynda, patyşalaryň ýörişe gidýän döwri Dawut öz nökerlerini, ähli ysraýýl goşunyny Ýowabyň ýolbaşçylygy astynda söweşe ýollady. Olar ammonlary kül-peýekun etdiler, Raba galasyny gabawa aldylar. Emma Dawut Iýerusalimde galyppy.

²Bir gün agşamara Dawut düşeginden turup, köşgüň üçegine çykdy-da, gezim etmäge başlady. Şol wagt suwa düşünip duran bir aýala onuň gözi düşdi. Aýal diýseň görmegeýdi. ³Aýalyň kimdigini bilmek islän Dawut onuň ýanyna adam iberdi. Iberilen gidip gelip, onuň Eligamyň gyzy, het halkyndan bolan Uryýanyň aýaly Batşebadygyny Dawuda habar berdi. ⁴Dawut adamlaryna aýaly getirmegi buýurdy. Aýal Dawudyň ýanyna geldi. Dawut aýbaşydan ýaňy arassalanan Batşeba bilen ýatdy. Soňra aýal öýüne gaýtdy. ⁵Aýal göwreli boldy we Dawuda: «Men göwreli» diýip habar ýollady.

⁶«Het halkyndan bolan Uryýany meniň ýanyma iber» diýip, Dawut Ýowaba habar etdi. Ýowap Uryýany Dawudyň ýanyna iberdi. ⁷Uryýa ýanyna gelende, Dawut ondan Ýowabyň we goşunyň hal-ýagdaýy, urşuň gidişi hakda sorady. ⁸Soňra ol Uryýa: «Öýüňe bar-da, dynjyňy al» diýdi. Uryýa patyşanyň köşgünden çykanda, onuň zyndan patyşanyň sowgadyny hem äkitdiler. ⁹Emma Uryýa öz jenabynyň ähli nökerleri bilen bile şa köşgüniň gapysynda ýatdy; öýüne gitmedi. ¹⁰Onuň öz öýüne gitmändigini Dawuda habar berenlerinde, ol Uryýadan: «Sen ýaňyja ýoldan geldiň. Nämе üçin öýüňe gitmediň?» diýip sorady. ¹¹Uryýa Dawuda: «Äht sandygy bilen ysraýýyllardyr ýahudalar çadyrdakalar, jenabym Ýowapdyr onuň nökerleri meýdandakalar, men iýip-içmek we aýalym bilen ýatmak üçin öýüme gideýinmi? Seniň ömrüňden hem janyňdan ant içýärim, men beýle iş edip bilmerin» diýdi. ¹²Dawut Uryýa: «Bu günem şu ýerde bol, ertir men seni zýyňa ugradaryn» diýdi. Şunlukda, Uryýa ol gün hem Iýerusalimde galdy. ¹³Ertesi gün Dawut

ony çagyryp, ýdirip-içirip serhoş etdi. Agşam Uryýa ýene-de öz öýüne gitmän, jenabynyň nökerleri bilen bile öňki ýatýan ýerine gitdi. ¹⁴Ertesi irden Dawut Ýowaba hat ýazyp, Uryýadan iberdi.

¹⁵Dawut hatynda şeýle ýazdy: «Uryýany söweşiň iň gazaply gidýän ýerinde goý-da, onuň ýanyndan aýryl. Goý, ol ýaralanyp ölsün». ¹⁶Ýowap galany gabaw astynda saklap, gowy synlansoň, gaýduwsyz adamlaryň bar ýerini bilýärdi. Ol Uryýany şol ýerde goýdy. ¹⁷Galanyň adamlary çykyp, Ýowap bilen söweşmäge başladylar. Dawudyň nökerlerinden birnäçesi öldi. Öldürilenleriň arasynda het halkyndan bolan Uryýa-da bardy. ¹⁸Ýowap adam iberip, söweş baradaky maglumatlaryň ählisini Dawuda ýetirdi. ¹⁹Ol çapara şeýle diýdi: «Söweş hakyndaky habarlaryň ählisini patyşa gürrüň berip bolanyňdan soň, ²⁰patyşa gazaba münüp: „Näme üçin gala beýle golaý bardyňyz? Olaryň sizi diwaryň üstünden oka tutjakdyklaryny bilmeýärmidiňiz näme? ²¹Ýerubagalyň ogly Abymelegi bir aýalyň öldürendigini bilmeýärmidiňiz? Tebezde ol aýal diwaryň üstünden oňa degirmen daşyny zyňyp öldürmämidi? Näme üçin diwara gaty golaý bardyňyz?“ diýäýse, şol wagt: „Siziň het halkyndan bolan guluňyz Uryýa hem öldi“ diýersiň».

²²Çapar gidip, Ýowabyň tabşyranlarynyň ählisini Dawuda gürrüň berdi. ²³Ol Dawuda şeýle gürrüň berdi: «Duşmanyň güýji biziňkiden agdyk eken. Olar biziň garşymyza meýdana çykdylar, emma biz derwezäniň agzyna çenli olaryň yzlaryndan kowduk. ²⁴Şonda ýaýçylyar diwaryň üstünden seniň adamlaryňy oka tutdular; olaryň arasynda ölenleri hem boldy. Het halkyndan bolan guluňyz Uryýa hem şonda öldi». ²⁵Dawut

çapara: «Ýowaba aýt, goý, bu iş üçin ol köp alada galmasyn; gylyç kä oňa deger, kä muňa. Galanyň üstüne hüjümi güýçlendirsinler-de, ony ýumursynlar. Şu sözler bilen ony ruhlandyrdy» diýdi.

²⁶Uryýanyň aýaly adamsynyň ölen digini eşidip, onuň ýasyny tutdy. ²⁷Ýas gutarandan soň, Dawut adam iberip, ol aýaly köşgüne getirtirdi. Şeýdip, ol Dawudyň aýaly boldy. Ondan Dawudyň bir ogly boldy.

Ýöne Dawudyň eden bu işi Rebbiň nazarynda nejislikdi.

12-nji bab

Natan pygamber Dawuda käýeyär

¹Reb Dawudyň ýanyna Natan pygamberi iberdi. Ol Dawudyň ýanyna baryp, oňa şeýle diýdi: «Galalaryň birinde birisi baý, beýlekisi garyp bolan iki sany adam ýaşapdyr. ²Baýyň süri-süri goýnudyр sygry bolupdyр. ³Garybyň bolsa bar baýlygy ýeke-täk guzujygy eken. Ol ony satyn alyp, öz ýanynda çagalary bilen bile ulaldypdyр. Ol öz eýesi bilen bir tabakdan iýip, bir käsedden suw içipdir. Garyp ony öz gujagynda ýatyrýan eken. Ol oňa edil öz gyzy ýaly seredipdir. ⁴Günlerde bir gün ýaňky baý adamyň öýüne myhman gelipdir. Myhman üçin öz goýunlaryndan ýa-da sygyrlaryndan alyp soýmaga onuň gözi gyýman, hálki garybyň guzusyny alyp, şondan nahar taýýarlapdyр. ⁵Baýa juda gahary gelip, Dawut Natana: «Rebden ant içýärim, bu adamyň başy ölümlidir. ⁶Şeýle edendigini hem rehimsizligi üçin, ol guzyny dört esse edip gaýtarar» diýdi. ⁷Natan Dawuda şeýle diýdi: «Şol adam – sen! Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär: „Seni Ysraýyla patyşalyga saýlanam, Şawulyň elinden halas edenem Men. ⁸Men

saña hojaýynyňň hojalygyny berdim, aýallaryny gujagyňa saldym. Saña ysraýyl bilen ýahuda halkyny hem berdim. Bulary az gören bolsaň, onda ýene-de köp zatlary bererdim. ⁹Näme üçin sen Men-Rebbiň ýigrenýän işlerini etmek bilen, Meniň sözümü äsgermediň? Het halkyndan bolan Uryýany söweşde gylçdan geçirdip, onuň aýalyny özüne aýal edindiň. Ony ammonlaryň gyljy bilen öldürdiň. ¹⁰Mundan beýläk gylç müdimilik seniň nesliňň depesinden düşmez. Sebäbi sen Meni äsgermediň we het halkyndan bolan Uryýanyň aýalyny özüne aýal edindiň¹¹». ¹¹Reb şeýle diýýär: «Saňa erbetligi öz öýüňden dörederin. Aýallaryňň öz gözüňň alnynda eliňden alyp, ýakynyňa bererin. Ol ýakynyň gündiziň günortany aýallaryň bilen ýatar. ¹²Sen bu işi gizlin etdiň, emma Men muny tutuş Ysraýylyň gözüniň alnynda, gündiziň günortany ederin». ¹³Dawut Natana: «Men Rebbiň öňünde günä gazandym» diýdi. Natan Dawuda: «Reb seniň günäňi geçdi; sen ölmersiň. ¹⁴Ýöne bu işi etmek bilen, sen Rebbi doly äsgermezlik etdiň, şol sebäpli senden doguljak çaga öler» diýdi. ¹⁵Şondan soň Natan öýüne gitdi.

Dawudyň ogly ölýär

Reb Dawudyň Uryýanyň aýalyndan doglan ogluny urdy; çaga agyr keselledi. ¹⁶Dawut çaga üçin Hudaýa ýalbardy, agyz bekleđi, otagyna girip, bütin gijeler ýanyny ýere berip ýatdy. ¹⁷Köşgüň ýaşululary gelip, ony ýerden galdyrmak islediler. Emma ol ne ýerinden turdy, ne-de olar bilen bile nahar iýdi. ¹⁸Ýedinji gün diýlende, çaga ýogaldy. Dawudyň adamlary bu hakda oňa habar bermekden gorkdular. Olar: «Çaga heniz dirikä, ol

biziň gepimize gulak asmady. Indi çaganyň ölendigini biz oňa nähili aýdarys? Özüne bir zat eder» diýip oýlandylar. ¹⁹Ýöne Dawut adamlarynyň arasynda bir hyşy-wyşynyň bardygyny görüp, çaganyň ýogalandygyna düşündi. Ol adamlaryna: «Çaga ýogaldymy?» diýdi. Olar: «Hawa, ýogaldy» diýdiler.

²⁰Dawut ýerinden galdy, ýuwundy, üstüne atyr sepdi we geýimlerini çalşyrdy. Soňra Rebbiň öýüne gidip ybadat etdi. Soň öýüne gaýdyp geldi we naharlanjakdygyny aýtdy. Öňünde nahar goýdular, ol naharlandy. ²¹Adamlary oňa: «Çaga dirikä, agyz bekleđiň we agladyň. Ol ýogalandan soň bolsa, turup naharlandyň. Bu näme etdigiň boldy?» diýdiler. ²²Dawut: «Çaga dirikä, agyz bekleđim, agladym. Sebäbi men: „Kim bilýär, belki, Reb maňa rehim eder, çaga gutular“ diýip oýlanypdym. ²³Emma ol ýogalansoň, men näme üçin agyz bekleđýin? Men ony yzyna getirip bilerinmi? Men onuň ýanyna giderin welin, ol indi meniň ýanyma gelmez» diýip jogap berdi.

Süleýman dogulýar

²⁴Dawut aýaly Batşeba göwünlik berdi we onuň bilen ýatdy. Batşeba bir ogul dogurdy; Dawut onuň adyna Süleýman dakdy. Reb çagany söýdi ²⁵we Rebbiň hatyrasy üçin, bu çaganyň adyna Ýedidýa^a dakylmalydygy hakda Natan pygamberiň üsti bilen habar iberdi.

²⁶Indi Ýowap ammonlaryň Raba galasynyň garşysyna uruşýardy. Ol şa galasyny basyp aldy. ²⁷Ýowap Dawuda: «Men Raba galasyna hüjüm edip, suw çeşmelerini eýeledim. ²⁸Indi sen goşunyň galan bölegini topla we galanyň çar tarapyndan çozup, ony basyp

^a 12:25 *Ýedidýa* – bu söz *Reb tarapyndan söýlen* diýmegi aňladýar.

al. Bolmasa galany özüm basyp alaryn we ol meniň adym bilen atlandyrylar» diýip habar iberdi. ²⁹Dawut ähli goşuny toplaý, Raba galasyna hüjüm edip, ony boýun egdirdi. ³⁰Dawut ammonlaryň patyşasynyň başyndan altyn täjini aldy; onuň agramy iki putdy ^a, onuň ýüzüne gymmatbaha daş oturdylandy. Ony Dawudyň kellesine geýdirdiler. Dawut galadanam köp mukdarda olja aldy. ³¹Galanyň halkyny bolsa Dawut galadan göçürüp byçgy, demir kätmen hem-de palta bilen işlenilýän işlere ýa-da kerpiç işlerine goýdy. Ol ammonlaryň ähli galalarynda şeýle edenden soň, ähli goşun bilen bile Iýerusalime dolandy.

13-nji bap

Amnon we Tamar

¹Aradan esli wagt geçdi. Dawudyň ogly Abşalomyň Tamar atly bir owadan uýasy bardy. Dawudyň başga bir ogly Amnon oňa aşyk boldy. ²Öz enebaşga uýasy Tamara bolan ýşk heserinden ýa-ña gussa çekip, ol keselledi. Ol boý gyz bolansoň, oňa bir zat etmek Amnona kyn bolup görünýärdi. ³Ýöne Amnonyň Ýonadap diýen bir dosty bardy. Ýonadap Dawudyň dogany Şimganyň ogludy. Ol juda mekir adamdy. ⁴Ýonadap Amnona: «Eý, şazada, gün-günden halyň perişan bolup barýar-la! Belki, munuň sebäbini maňa aýdarsyň?!» diýdi. Amnon oňa: «Doganym Abşalomyň uýasy Tamara aşyk boldum» diýdi. ⁵Ýonadap oňa: «Kesellän bol-da, düşegiňe geçip ýat. Kakaň halyňy soramaga gelende, oňa: „Uýam Tamar gelip, meni naharlasyn. Ol öz ýanymda nahar taýýarlasyn. Onuň öz ýanymda nahar taýýarlanylýny göräýeýin

hem-de nahary onuň öz elinden iýäýeýin“ diýip aýt» diýdi. ⁶Şunlukda, Amnon kesellän kişi bolup, düşegine geçip ýatdy. Patyşa halyny soramaga gelende, ol: «Uýam Tamar gelip, ýanymda tagamly kökeler bişirip bersedi, men onuň öz elinden iýsedim» diýdi.

⁷Dawut: «Dogany Amnonyň öýüne barsyn-da, oňa nahar taýýarlasyn» diýip, Tamaryň zyznyndan adam iberdi. ⁸Tamar doganyň öýüne bardy. Amnon düşekde ýatyrady. Tamar hamyr ýugrup, ony ýaýdy, doganyň ýanynda tagamly kökeler bişirdi. ⁹Kökeleri tabaga saldy-da, getirip, onuň öňünde goýdy, ýöne ol iýmedi. Amnon: «Ýanymdakylaryň ählisi çyksyn» diýdi. Hemmeler onuň ýanyndan çykdylar. ¹⁰Şonda Amnon Tamara: «Kökeleri ýatjak jaýyňa elt, men ony öz eliňden iýjek» diýdi. Tamar bişiren tagamly kökelerini dogany Amnonyň ýatjak jaýyna alyp bardy. ¹¹Tamar kökeleri onuň ýanyna alyp gelende, Amnon oňa ýapyşyp: «Uýam, gel, bile ýatally-la!» diýdi. ¹²Tamar oňa şeýle diýdi: «Ýok, dogan, namysyma degme! Ysraýylda munuň ýaly zat görülen däldir. Beýle nejis iş etme! ¹³Beýle masgaraçlykdan soň men nirä giderin?! Senem Ysraýylyň binamyslarynyň biri bolup galarsyň. Gowusy, git-de, patyşa bilen gepleş. Ol meni senden gaýgyrmaz». ¹⁴Ýöne Amnon oňa gulak asmagam islemän, ondan güýçli bolansoň, ony zorlady. ¹⁵Şundan soň onda Tamara bolan güýçli ýigrenç döredi. Bu ýigrenç onuň öňki ýşk heserinden-de has güýçlüdi. Amnon oňa: «Çyk!» diýdi. ¹⁶Emma Tamar: «Ýok, dogan, kowmak bilen maňa edýän bu ýamanlygyň öňki eden ýamanlygyňdan hem uludyr» diýdi. Emma Amnon oňa gulak asmady. ¹⁷Ol

^a 12:30 *Iki put* – ýewreýçe bir kikkar. Bu takm. 34 kg deňdir.

hyzmatkär ýigidini çagyryp: «Şu aýaly öýden çykar-da, gapyny ýap» diýdi.

¹⁸Hyzmatkär ony öýden çykaryp, gapyny ýapdy. (Tamaryň egninde ýeňli uzyn köýnegi bardy. Ir döwürlerde şalaryň ýetişen gyzlary şeýle geýner ekenler.)

¹⁹Tamar başyndan kül sowrup, egnindäki köýneginiň ýakasyny ýyrttdy. Elleri bilen başyny tutup, ýolboýy möňňürüp aglap gitti.

²⁰Dogany Abşalom oňa: «Saňa doganyň Amnon el urdumy? Häzirikçe sesiňi çykarma, uýam, ol seniň doganyň. Munuň üçin özüňi horlama» diýdi. Şeýdip, Tamar dogany Abşalomyň öýünde ýalňyz ýaşaberdi.

²¹Bolan işi eşidende, Dawut patyşanyň juda gahary geldi. ²²Uýasynyň namysyna degendigi üçin, Abşalom Amnony ýigrenýärdi. Ýöne ol Amnona ýagşydan-ýamandan hiç zat diýenokdy.

Abşalom ar alýar

²³Iki ýyldan soň Abşalom Efraýyma golaý bolan Bagalhasorda goýun gyrkdyrýady. Ol patyşanyň ähli ogullaryny şol ýere çagyrdy. ²⁴Abşalom patyşanyň ýanyna gelip: «Guluň häzir goýun gyrkdyrýar. Özüňiz hem-de adamlaryňyz men guluň bilen bile gidäýseňiz» diýdi.

²⁵Emma patyşa oňa: «Ýök, oglum, hemmämiz gitmäli; biz saňa ýük bolarys» diýdi. Abşalom hernäçe ýalbarsa-da, Dawut gitmäge razy bolmady, ýöne oňa ak pata berdi. ²⁶Abşalom oňa: «Bolmasa, doganym Amnon gidäýsin» diýdi. Patyşa oňa: «Näme üçin ol seniň bilen gitmeli?» diýip sorady. ²⁷Emma Abşalom ýalbaryp, Amnony we beýleki ähli ogullaryny özi bilen ihermäge patyşany razy etdi. ²⁸Abşalom hyzmatkärlerine şeýle buýruk

berdi: «Serediň, Amnon şerapdan serhoş bolanda, men: „Amnony uruň“ diýerin. Şonda siz ony öldürersiňiz. Gorkmaň. Sizemuny men buýurýandyryn. Gorkmaň, mert boluň!» ²⁹Abşalomyň adamlary Amnony buýrulyşy ýaly etdiler. Şanyň beýleki ogullary bolsa öz gatyrlaryna münüp gaçdylar.

³⁰Olar entek ýodakalar, Dawuda: «Abşalom seniň ogullaryňny ýekesini-de goýman, baryny öldüripdir» diýip habar berdiler. ³¹Patyşa turup, ýakasyny ýyrtyp, ýer bagyrtlady. Onuň ýanynda ky adamlary-da ýakalaryny ýyrttdylar. ³²Emma Dawudyň dogany Şimganyň ogly Ýonadap: «Şa hezretleri: „Ogullarymyň baryndan dyndarypdyrlar“ diýip pikir etmesin. Öldürilen diňe Amnon. Bu Amnonyň öz uýasy Tamaryň namysyna degen gününden bəri Abşalomyň ýüregine düwen niýetidi. ³³Şoňa görä, goý, şa hezretleri ogullarynyň ählisi ölen ýaly bolup, özüni horlap oturmasyn. Diňe Amnon öldi» diýdi.

³⁴Abşalom gaçyp gidipdi. Dag tarapdaky Horonaýym ýolundan bir topar adamyň gelyändigine gözegçi nökeriň gözi düşdi. ³⁵Ýonadap patyşa: «Hanha, seret, guluňnyň aýdysy ýaly, ogullaryň gelyär» diýip, ³⁶sözünü soňlap-soňlaman-ka, şanyň ogullary gelip ýetdiler. Olar ses edip aglaşdylar. Patyşa bilen onuň adamlary-da gözäş döküp aglaşdylar.

³⁷Abşalom gaçyp, Geşur patyşasy Emihudyň ogly Talmaýyň ýanyna gitti. Dawut bolsa uzak wagtlaý oglunyň ýasyny tutdy.

³⁸Geşura gaçyp baran Abşalom ol ýerde üç ýyl ýaşady. ³⁹Amnonyň ölminden soň, köp wagtyň geçmegi bilen Dawut patyşa köşşedi, ol indi Abşalomy yzarlajak hem bolmady^a.

^a 13:39 Ol indi Abşalomy yzarlajak hem bolmady – ýa-da ol Abşalomy küýseyärdi.

14-nji bap

Abşalom İýerusalime gaýdyp gelýär

¹Patyşanyň Abşalom hakda pikir etmesini goýup bilmeýändigine Seruýanyň ogly Ýowap göz ýetirdi. ²Ýowap Tekowa galasyna adam iberip, ol ýerden bir dana aýaly getirtirdi. Ýowap aýala: «Ýas lybasyna girersiň-de, ýas tutýan kişi bolarsyň; atyr sepinmersiň, özüňi esli wagtdan bári bir merhumyň ýasyny tutýan ýaly alyp bararsyň; ³patyşanyň ýanyna baryp, meniň diýenlerimi oňa aýdarsyň» diýip, aýtmaly sözlerini onuň agzyna salyp berdi.

⁴Tekowaly aýal patyşanyň huzuryna bardy-da, ýere ýüzin düşüp, oňa tagzym edip: «Kömek ediň, eý, şahym!» diýdi. ⁵Patyşa: «Näme boldy?» diýip sorady. Aýal şeýle diýdi: «Wah, men bir äri ölen dul aýal. ⁶Gyrnagynyňzyň iki sany ogly bardy. Bir gün olar meýdanda uruşdylar. Ol ýerde olary aralamaga adam bolmansoň, biri beýlekisini urup öldürdi. ⁷Indi tutuş tire gyrnagynyza garşy çykyp: „Doganyňy öldüreni biziň elimize ber, onuň özüni-de öldürip, ondan doganyňyň ganyny aljak. Şeýdip, biz mirasdary-da öldürjek“ diýýärler. Şeýdip, olar oja-gymyň galanja oduny-da söndürüp, ýer ýüzünde adamymdan nam-nyşan galdyrmajak bolýarlar». ⁸Patyşa aýala: «Bolýar, gidiber, men sen hakda perman bererin» diýdi. ⁹Tekowaly aýal patyşa ýüzlenip: «Eý, şa hezretleri, günäsi meniň hem-de atamyň nesliniň boýnuna. Goý, şa hemde onuň tagty günäden azat bolsun» diýdi. ¹⁰Patyşa: «Eger biri bir zat diýäýse, meniň ýanyma alyp gel, hiç zat diýmez ýaly ederin» diýdi. ¹¹Aýal: «Goý, şa hezretleri öz Hudaýy Rebden ant içsin we öldürileniň hossary mundan beýläk adam

öldürmesin, meniň oglumam diri galsyn» diýdi. Patyşa: «Rebden ant içýäriň, ogluňa barmagyny batyran adam bolmaz» diýdi. ¹²Aýal: «Ygtyýar etseňiz, şa hezretlerine gyrnagynyňzyň bir sözi bar» diýdi. Patyşa: «Aýt!» diýdi. ¹³Aýal şeýle diýdi: «Onda näme üçin Hudaýyň halkyna garşy beýle işleri küýüňe getirýäň? Şanyň bu aýdýanlary onuň özüni ýazgarýar, sebäbi siz kowan adamyňzy gaýtaryp getirmeyärsiňiz. ¹⁴Dökülip, topraga siňip giden suw ýaly, ählimiz dünýäden öteris. Ýöne Hudaý jany almaz. Ol kowlanlary Özünden uzaklaşdyrmazlygyň alajyny tapýar. ¹⁵Adamlar meni gorkuzansoň, şa hezretlerine şulary aýtmak üçin geldim. Men gyrnagyny: „Patyşa ýetireýin, belki, ol gyrnagynyň dilegini bitirer, ¹⁶meni diňläň hem-de öz gyrnagyny we onuň ogluny Hudaýyň halkyna beren mülkünden mahrum etjek bolýanlaryň elinden halas eder, ¹⁷şa hezretleriniň sözi meni köşeşdirer“ diýip pikir etdim. Sebäbi ol Hudaýyň perişdesi ýaly, ýagşyny-ýamany seljerýär. Goý, Hudaýyň Reb seniň bilen bolsun!» ¹⁸Patyşa aýala bakyp: «Bir zat sorajak, ýöne menden hiç zat ýaşyрма!» diýdi. Aýal: «Aýdyberiň, şa hezretleri!» diýdi. ¹⁹Patyşa: «Şu işlerde Ýowabyň eli-hä yokdur-da?!» diýdi. Aýal: «Şa hezretleriniň ömri uzak bolsun! Patyşanyň aýdan zadyndan hiç kim saga-sola sowlup bilmez. Hut şa hezretleriniň aýdşy ýaly, gyrnagyny Ýowap iberdi we aýtmaly sözleriniň ählisini gyrnagynyň agzyna ol salyp iberdi. ²⁰Guluň Ýowap muny ýagdaýy üýtgetmek üçin etdi. Ýöne şa hezretleri Hudaýyň perişdesi ýaly danadyr; ol ýer ýüzünde bolup geçýän ähli işleri bilýär» diýip jogap berdi.

²¹Şondan soň patyşa Ýowaba: «Bolýar, menrazy; bar, ýaş ýigidi – Abşalomy zyňa getir» diýdi. ²²Ýowap ýere ýüzin

düşüp tagzym etdi we patyşa alkys aýtdy. Soňra ol patyşa: «Eý, şa hezretleri, öz islegini berjaý edendigiňize görä, siziň nazaryňyzda rehim-şepagat tapandygyny men guluňyz bilýär» diýdi. ²³Şondan soň Ýowap Geşura gidip, Abşalomy Iýerusalime getirdi. ²⁴Patyşa: «Goý, ol öz öýüne gitsin, meniň gözüme görünmesin» diýdi. Şeýdip, Abşalom patyşanyň gözüne görünmän, öz öýüne gitdi.

Dawut Abşalomy bagyşlaýar

²⁵Görmegeýlikde Abşalom ýaly magtalyan adam tutuş Ysraýylda ýokdy. Depesinden dyrnagyna çenli onuň ýekeje-de kemi ýokdy. ²⁶Saçyny gyrkyp, (kellesine agram salýandygy üçin, ol her ýylyň ahyrında saçyny gyrkardy) şanyň terezisi bilen onuň saçynyň agramy çekilip göründe, ol baş ýüz mysgala ^a ýeterdi. ²⁷Abşalomyň üç ogly bilen Tamar atly bir gyzy bardy. Tamar juda görmegeý boý gyzyd.

²⁸Abşalom Iýerusalimde iki ýyl ýaşady, ýöne şu döwrüň içinde ol ýeke gezegem patyşanyň gözüne görünmedi. ²⁹Ahyrsoňy Abşalom patyşanyň ýanyna ibermek üçin, Ýowaby öz ýanyna çagyrdy. Emma Ýowap gelmedi. Ol ikinji ýola onuň zynndan adam iberdi, ýöne Ýowap bu gezek hem gelmedi. ³⁰Şondan soň Abşalom hyzmatkärlerine: «Ine, Ýowabyň ekin meýdany meniňki bilen ýanaşyk; onuň ol ýerde arpasy bar. Gidiň-de, şony otlaň» diýdi. Hyzmatkärler gidip, onuň ekin meýdanyny otladylar. ³¹Ýowap Abşalomyň öýüne baryp, oňa: «Näme üçin hyzmatkärleriň meniň ekin meýdanymy otlapdyrlar?» diýdi. ³²Abşalom oňa şeýle jogap berdi: «Gelsin diýip, zynndan

adam iberdim. „Meni Geşurdan näme üçin getirdiň? Ol ýerden gaýtmadyk bolsam, mundan gowy bolardy“ diýip aýtdyrmak üçin, seni patyşanyň ýanyna iberjekdim. Men häzir patyşanyň ýanyna gideýin. Eger günäkär hasaplasa, onda, goý, ol meni öldüräýsin!» ³³Şondan soň Ýowap patyşanyň ýanyna gidip, Abşalomyň sözlerini oňa ýetirdi. Patyşa Abşalomy çagyrdy. Ol patyşanyň huzuryna gelip, ýere ýüzin düşüp, oňa tagzym etdi. Patyşa Abşalomy ogşady.

15-nji bap

Abşalom gozgalaň turuzýar

¹Şondan soň Abşalom bir söweş arabasyny, atlary hem-de öz öňünden ýörär ýaly elli adam taýýarlady. ²Abşalom daň bilen turup, galanyň derwezesiniň golaýynda durardy. Eger kimdir biri haýsydyr bir dawany çözmek üçin, patyşanyň huzuryna barmak islese, Abşalom ony ýanyna çagyryp: «Haýsy galadan bolarsyň?» diýip sorardy. Gelen: «Guluň Ysraýylyň pylan tiresinden» diýerdi. ³Abşalom: «Sen mamla, aýdýanyň hak, ýöne şanyň ýanynda seni diňläre adam yok» diýip jogap bererdi. ⁴Ol: «Ýurda diňe özüm serdar bolsadym! Men dawaly mesele bilen ýa-da başga bir iş bilen ýanyma gelenleriň ählisiniň işine adalatly serederdim» diýerdi. ⁵Şeýle hem kimdir biri oňa tagzym etmek üçin golaýlaşmak islese, elini uzadyp ony bagryna basardy-da, ogşardy. ⁶Abşalom şanyň ýanyna arz-şikayat bilen gelen her bir ysraýyly bilen şeýle ederdi. Şeýdip, ol ysraýyl halkyna özünü aldyrdy. ⁷Dört ýyldan ^b soň Abşalom Dawut patyşa: «Rugsat berseň, Hebrona gidip,

^a 14:26 *Baş ýüz mysgal* – ýewreýçe iki ýüz şekel. Bu takm. 2 kg deňdir.

^b 15:7 *Dört* – käbir golýazmalarda kyrk.

Rebbe eden kasamymy ýerine ýetireýin. ⁸Men guluň Siriýa ýurdunyň Geşur galasynda ýaşayarkam, „Eger Reb meni Iýerusalime gaýtaryp eltse, men Oňa Hebronda sežde ederin“ diýip kasam edipdim» diýdi. ⁹Patyşa oňa: «Arkaýyn gidiber» diýdi. Şeýdip, ol Hebrona gitdi. ¹⁰Emma ol: «Şahdan edilen surnaý sesini eşiden badyňyza: „Abşalom Hebronda patyşa boldy!“ diýip yglan edersniňiz» diýen habar bilen Ysraýylyň ähli tireleriniň arasyna gizlin çaparlar ýollady. ¹¹Iýerusalimden çagyrylan iki ýüz adam hem Abşalom bilen bile gitdi. Olar bolan işlerden bihabar bolansoň, ak göwün bilen Abşalomyň yzyna düşdüler. ¹²Abşalom gurbanlyk berende, adam iberip, Dawudyň geňeşçisi giloly Ahytopeli çagyryp getirtirdi. Güýçli dildüwsük boldy. Abşalomyň daşyna üýşýänleriň sany barha artýardy.

Dawut Iýerusalimden gaçýar

¹³Bir çapar gelip: «Ysraýyllaryň ýüregi Abşaloma baglanypdyr» diýip, Dawuda habar berdi. ¹⁴Dawut Iýerusalimde özi bilen bile bolan ähli adamlaryna: «Hany, boluň, gaçalyň! Ýogsam, bize Abşalomdan gutulma ýokdur. Howlukmasak, ol yzymyzdan ýetip, bizi tutar, başymyza bela getirer we galadakylyry gylyçdan geçirer» diýdi. ¹⁵Patyşanyň adamlary oňa: «Şa hezretleri näme islese, siziň gullaryňyz şoňa razy» diýdiler. ¹⁶Şeýdip, patyşa tutuş maşgalasyny yzyna tirkäp, ýola çykdy. Ol on gyrnak aýalyny öýe seretmek üçin goýup gitdi. ¹⁷Patyşa ähli adamlaryny alyp, ýola düşdi. Olar galanyň çetinde saklandylar. ¹⁸Şanyň ähli adamlary onuň önünden geçdiler. Ähli keretler, peletler hem-de Gat galasyndan şanyň yzyna düşüp gaýdan alty ýüz adam onuň önünden geçdiler.

¹⁹Patyşa gatly Ytaýa şeýle diýdi: «Sen näme üçin bizden galman gelyärsiň? Yzyňa gaýt-da, täze patyşa bilen boluber. Sebäbi sen ýurdundan kowlan gelmişeksiň. ²⁰Seniň geleniň düýn dälmi, bu günem men seni özümüz bilen bile sergezdan edeýinmi? Onsoňam nirä barýanymy özümem bilemok. Sen gaýt, ildeşleriňi-de özüň bilen äkit. Reb size merhemet etsin hem wepalylyk görkezsin». ²¹Emma Ytaý Dawut patyşa: «Rebden hem-de şa hezretlerinden ant içýärin; ha ölüm bolsun, ha ömür – parhy ýok, şa hezretleri niredе bolsa, guluňyz hem şol ýerde bolar» diýdi. ²²Dawut Ytaýa: «Bolýar, bar geç» diýdi. Ytaý ýanyndaky ähli adamlarydyr bala-çagalary bilen bilelikde geçdi. ²³Dawudyň adamlary geçip barýarka, tutuş ýurt nala çekip aglady. Patyşa tutuş goşuny bilen Kidron deresinden geçip, çöle tarap ýola düşdi.

²⁴Abýatar belende çykyp durdy, Sadok hem ähli lewiler bilen Hudaýyň Äht sandygyny göterip alyp barýardy. Adamlaryň bary galadan çykyp bolýança, olar Hudaýyň sandygyny ýerde goýdular. ²⁵Patyşa Sadoga şeýle diýdi: «Hudaýyň sandygyny yzyna gala äkit. Eger men Rebbiň nazarynda merhemet tapan bolsam, Ol meni ýene-de yzyna gaýtaryp getirer; sandygy hem onuň durýan ýerini görmek maňa ýene miýesser eder. ²⁶Emma Reb: „Men senden razy däl“ diýäýse, onda, ine, men; islänini edäýsin». ²⁷Patyşa Sadok ruhana şeýle diýdi: «Sen öňden görüjisiň! Ogluň Ahymagasy hem-de Abýataryň ogly Ýonatany ýanyňa al-da, Abýatar bilen bile sag-salamat gala gaýt. ²⁸Sizden bir habar alýançam, çölde – derýanyň saý ýerinde garaşaryn». ²⁹Şeýdip, Sadok bilen Abýatar Hudaýyň sandygyny göterip,

yzyna Iýerusalime äkitdiler we özleri hem şol ýerde galdylar.

³⁰Dawut aglap-eñräp Zeýtun dagyna çykdy. Başynda örtügi bardy, ayaklary ýalañaçdy. Onuň ýanyndakylaryň-da ählisiniň başlary örtülgedi, gidip baryşlaryna olaram aglaýardylar. ³¹«Ahytopel Abşalomyň ýanynda – dildüwüşge gatnaşanlaryň arasynda» diýip, Dawuda habar berdiler. Dawut: «Ýa Reb, Ahytopeliň maslahatlaryny puja çykarmagyňy dileýärim» diýdi.

³²Dawut Hudaýa sežde edilýän belentligiň üstüne çykanda, onuň bilen duşuşmak üçin ark urugyndan ýakasyny ýyrtyp, başyndan gum sowran Huşaý diýen adam geldi. ³³Dawut oňa şeýle diýdi: «Eger meniň bilen bile gitseň, maňa ýük bolarsyň. ³⁴Sen gowusy gala git-de, Abşalomyň ýanyna baryp, kakasyna hyzmat edişiň ýaly, oňa-da hyzmat etjekdigiňi aýt. Şeýtseň, Ahytopeliň men babatdaky maslahatyny puja çykaryp bilersiň. ³⁵Ruhanylar Sadok bilen Abýatar hem şol ýerde seniň ýanynda bolarlar. Şa köşgünden eşidenleriňi şolara aýdarsyň. ³⁶Sadogyň ogly Ahymagas bilen Abýataryň ogly Ýonatan hem şol ýerdedir. Şolaryň üsti bilen alan maglumatlaryňy maňa ýetirersiň».

³⁷Şeýdip, Dawudyň dosty Huşaý Iýerusalime geldi. Şol wagt Abşalom gala girip baryardy.

16-njy bap

Dawut bilen Siba

¹Dawut belentlikden biraz daşlaşanda, Mepiboşediň hyzmatkäri Siba goşa eşeklere iki ýüz çörek, ýüz goşawuç kişmiş, ýüz goşawuç injir we bir meşik şerap ýükläp, Dawudyň önünden çykdy. ²Dawut patyşa oňa: «Bu zatlary näme üçin

getirdiň?» diýdi. Siba: «Eşekler-ä patyşanyň maşgalasyna ulag bolar, çöreklerdir ir-iýmişler ýigitlere iýmit bolar, şeraby bolsa çöldäki argyn adamlar içerler» diýip jogap berdi. ³Dawut: «Jenabyňyň agtygy nirede?» diýip sorady. Siba: «Ol Iýerusalimde. Ol: „Ysraýyl halky şu gün atamyň şalygyny maňa gaýtaryp bermeli“ diýýär» diýdi. ⁴Dawut patyşa: «Mepiboşediň ähli zady indi seniňki» diýdi. Siba: «Saňa tagzym! Özüňiz merhemet ediň, eý, şa hezretleri!» diýdi.

Şimgi Dawudy nületleýär

⁵Dawut patyşa Bahuryma gelende, Şawulyň garyndaşlaryndan Geranyň ogly Şimgi diýen adam ol ýerden çykdy. Ol gidip barşyna Dawuda sögünýärdi. ⁶Şimgi Dawutdyr onuň nökerlerini daşlady. Ähli esgerleri hem patyşanyň janpenalary Dawudyň sagynda hem solunda durdular. ⁷Şimgi: «Güm bol! Güm bol! Ganhor, deýýus! ⁸Ýerine şa bolan adamyň Şawulyň garyndaşlarynyň tutuş ganyny Reb senden aldy. Ol şalygy ogluň Abşaloma berdi. Görýäňmi, öz pisligiňiň pidasy bolduň, sebäbi sen ganhor» diýip garganýardy. ⁹Seruýanyň ogly Abyşaý patyşa garap: «Bu itiň maslygy näme üçin şa hezretlerine gargap dur? Ygtyýar beriň, kellesini alaýyn» diýdi. ¹⁰Patyşa bolsa: «Seruýanyň ogullary, bu siziň işiňiz däl, ol gargaýan bolsa, diýmek, Reb oňa „Dawuda garga“ diýendir. Şeýle bolsa, onuň edenine däl diýip biljek barmy?» diýdi. ¹¹Soňra Dawut Abyşaýa hem-de ähli adamlaryna: «Öz bilimden önen oglum kastyma çykansoň, bu benýaminden näme gowulyga garaşyanyz?! Goý, gargasa gargabersin, oňa degmäh, sebäbi bu Rebiň emridir. ¹²Belki, Reb çekýän ezýetimi görüp, şu günki gargyşyň ýerine maňa bähbitlisini eder» diýdi. ¹³Şeýdip, Dawut adamlary

bilen öz ugruna gitdi. Baýryň etegi bilen, Dawudyň deňinden barýan Şimgi oňa gargaýardy, ony daşlaýardy, kesekleýärdi.

¹⁴Patyşa bilen onuň ýanyndaky ýadap surnugan goşun Iordan derýasyna gelip, ol ýerde dync aldylar.

¹⁵Abşalom bilen tutuş ysraýyl halky Iýerusalime geldiler; Ahytopel hem olaryň ýanyndady. ¹⁶Dawudyň dosty ark urugyndan bolan Huşaý Abşalomyň ýanyna baryp: «Patyşanyň ömri uzak bolsun! Patyşanyň ömri uzak bolsun!» diýdi.

¹⁷Abşalom oňa: «Dostuňa wepalylygyň şumy seniň? Nämä üçin dostuň bilen gitmediň?» diýdi. ¹⁸Huşaý: «Ýok, Rebbiň we şu adamlaryň, hem-de tutuş Ysraýylyň saýlan adamynyň tarapynda boljak, şonuň ýanynda galjak. ¹⁹Üstesine-de, men kime hyzmat etmeli? Onuň ogluna dälmi? Kakaňa nähili hyzmat eden bolsam, saňa-da şonuň ýaly hyzmat ederin» diýdi.

²⁰Abşalom Ahytopele ýüzlenip: «Hany, maslahat beriň, biz nämä etmeli?» diýdi.

²¹Ahytopel: «Kakaňyň öýe seretmek üçin goýup giden gyrnak aýallary bilen ýat. Şeýtseň, özüni kakaňa duşman edendigini tutuş Ysraýyl eşider we seniň tarapyndakylaryň goluna kuwwat berer» diýdi. ²²Şeýlelikde, üçegiň ýokarsynda Abşalom üçin çadyr gurdular. Abşalom bütin Ysraýylyň gözünüň alynýnda kaskasynyň gyrnak aýallarynyň ýanyna girdi. ²³Şol döwürde Ahytopeliň berýän maslahaty Hudaýdan soralan maslahat hasap edilirdi. Ahytopeliň ähli maslahaty Dawut bilen Abşalomyň ikisi üçinem şeýledi.

17-nji bap

Huşaý Abşalomy aldawa salýar

¹Ahytopel Abşaloma şeýle diýdi: «Ygtyýar et, on iki müň adamy saýlaýyn-da,

şu gije Dawudyň zyzyndan kowalaýyn. ²Ýadap gurbatdan düşen wagty men onuň üstüne çozup, ony howsala salaýyn. Ýanyndaky ähli goşun gaçar, men diňe patyşanyň özünü öldürerin. ³Ýaş gelniň öz adamsynyň öýüne gelşi ýaly, ähli halkyň saňa tarap öwrülmeği üçin, seniň şol ideýän adamyň öldürilmegi wajypdyr. Şonda bütin halk parahatçylykda bolar». ⁴Maslahat Abşaloma-da, Ysraýylyň ähli ýaşullaryna-da ýarady.

⁵Abşalom: «Ark urugyndan bolan Huşaýy-da çagy, onam diňläli, nämä diýýär» diýdi. ⁶Huşaý gelende, Abşalom oňa: «Ahytopeliň maslahat-a, ine, şeýle. Şonuň diýeni bilen bolubermelimi ýa özüň bir maslahat berýänmi?» diýdi.

⁷Huşaý: «Ahytopeliň bu gezekki beren maslahaty gowy maslahat däl» diýip, ⁸sözünü dowam etdi: «Kakaňyň hem-de onuň adamlarynyň batyr ýigitlerdigini bilýänsiň. Olar sährada çagasyny elinden aldyran aýy ýaly ýowuz boldular. Üstesine-de, ataň tejribeli urşujydyr. Ol gijäni goşunyň arasynda geçirmez.

⁹Häzir ol bir gowakda ýa-da başga bir ýerde gizlenendir. Ilkinji hüjümde biiziňkilerden öleni bolaýsa, onda ony eşidenler: „Abşalomyň yzyna düşenler gyrlypdyr“ diýerler. ¹⁰Şonda arslan ýürek gaýduwsyz batyram gorkudan ýaňa pagyş-para erär, sebäbi kakaňyň batyr ýigitdigini, onuň ýanyndakylaryň-da gaýduwsyzdygyny tutuş Ysraýyl bilýär.

¹¹Şoňa görä meniň maslahatym şeýle: Dandan Beyersäba çenli ähli ysraýyllar deňiz kenarynyň çägelериçe köplükde seniň ýanyňa toplansyn. Söweşde olara özüň baştutanlyk et. ¹²Biz ony niredede bolsa-da tapyp, ýere çyg düşüşi ýaly bolup, onuň üstüne dökülmelidir. Şonda onuň ne özi aman galar, ne-de ýanyndakylar. ¹³Eger-de ol gala tarap

çekiläýse, onda ähli ysraýyllar ýüp getirerler we ol ýeriň iň soňky çaglyna çenli, galany jülgä çekeris». ¹⁴Abşalom bilen ähli ysraýyllar: «Ark urugyndan bolan Huşaýyň maslahaty Ahytopeliň maslahatyndan gowy» diýdiler. Sebäbi Reb Abşalomy heläkçilige duçar etmek üçin, Ahytopeliň oňat maslahatyny puja çykarmak kararyna gelipdi.

Huşaý Dawudy habardar edýär

¹⁵Huşaý ruhanylar Sadok bilen Abýatara şeýle diýdi: «Abşaloma hem-de ysraýyl ýaşulularyna Ahytopel şeýle maslahat berdi, men hem beýle maslahat berdim. ¹⁶Indi haýal etmän, adam iberiň-de, Dawuda şu habary ýetiriň: „Şu gije çölde – derýanyň saý ýerinde galman, aňry tarapa geçmese, patyşanyň özi-de, ýanyndaky tutuş goşun-da heläk bolar.“». ¹⁷Göze ilmezlik üçin gala girip bilmeýändiklerine görä, Ýonatan bilen Ahymagas Eýnrogelde garaşýardylar. Bir gyrnak gelip, olara habar berýärdi, olar bolsa gidip, Dawuda aýdýardylar. ¹⁸Emma bir gezek bir ýetginjek olary görüp, Abşaloma habar berdi. Ýonatan bilen Ahymagas haýal etmän gidip, Bahurymda biriniň öýüne bardylar. Şol adamyň howlusynda bir guýusy bardy; olar şol guýynyň içine girdiler. ¹⁹Hojaýynyň aýaly guýynyň agzyny örtgi bilen örtüdi-de, üstüne däne serdi; ol ýerde hiç zat bilner ýaly bolmady. ²⁰Abşalomyň adamlary ol aýalyň öýüne gelip, ondan Ahymagas bilen Ýonatanýň nirededigini soradylar. Aýal olara: «Olar arykdan geçdiler» diýip jogap berdi. Gözleýänler ol ikisini gözläp tapmandan soň, Iýerusalime dolandylar. ²¹Yaňkylar gidenden soň, ol ikisi guýudan çykyp gittiler-de, Dawut patyşany habardar etdiler. Olar Ahytopeliň Dawudyň garşysyna eden

maslahatyny aýdyp, Dawuda: «Bol, barym, suwdan geçip, ötägit» diýdiler. ²²Şondan soň Dawut bilen onuň ýanyndaky goşun Iordan derýasyndan geçdiler. Daň saz berýänçä, olar derýadan doly geçip gutardylar.

²³Öz maslahatynyň ýer tutmandygyny gören Ahytopel eşegini gaňňalady-da, öz galasyna, öýüne gitdi. Baryp, maşgalasyna wesýet edenden soň bolsa özüni asdy. Ony kakasynyň gubry goýlan gümmizde jaýladylar. ²⁴Abşalom Ysraýylyň ähli adamlaryny ýanyna alyp, Iordan derýasyndan geçende, Dawut Mahanaýyma barypdy. ²⁵Abşalom Emasany Ýowabyň ýerine goşunbaşy edip goýdy. Emasa Ýytra diýen bir ysraýylyň ogludy. Ýytra Ýowabyň ejesi, Seruýanyň aýal dogany, Nahaşyň gyzy Abygaýyla öýlenipdi. ²⁶Ysraýyllar bilen Abşalom Gilgatda düşlediler. ²⁷Dawut Mahanaýyma baranda, ammonlaryň Raba galasyndan Nahaşyň ogly Şoby, lodebarly Emiýeliň ogly Maky, Rogelimden gilgatly Barzylaý dagy ²⁸Dawut bilen onuň ýanyndaky adamlaryna ýorgan-düşek, gap-çanak, toýun gaplar, huruşlyk üçin bugdaý, arpa, un, gowurga, noýba, mäs, ²⁹bal, süzme, goýun etini, sygyr süýdünden edilen peýnir getirdiler. Sebäbi olar goşunyň çölde aç-suwsuz hem ýadawdygyny aýdypdylar.

18-nji bap

Abşalomyň ölümi

¹Dawut ýanyndaky adamlary toplap, olary gözden geçirdi, olara ýüzbaşylar belledi. ²Ol goşuny üç topara bölledi: bir topara Ýowap, bir topara Seruýanyň ogly, Ýowabyň dogany Abyşaý, üçünji topara bolsa gatly Ytaý baştutanlyk edýärdi. Patyşa özüniň hem

olaryň ýanlarynda boljakdygyny olara aýtdy. ³Emma halk oňa: «Ýok, sen gitme, sebäbi eger biz gaçaýsak, olar bize ähmiýet bermezler. Ýarymyz gyrlaýanda-da, olar bize üns berip durmazlar. Sen biziň on münümize barabarsyň, bize galadan kömek etseň, has gowy bolar» diýdi.

⁴Patyşa olara: «Siz nämäni isleseňiz, şony ederin» diýdi. Patyşa derwezäniň ýanynda durdy; tutuş goşun ýüz-ýüzden, mün-münden düzülip, galadan çykdy.

⁵«Meniň hatyrama ýaş ýigit Abşalomy gorap saklaň» diýip, patyşa Ýowaba, Abyşaýa hem-de Ytaýa buýruk berdi. Abşalom barada şanyň baştutanlaryna beren bu buýrugyny bütin goşun eşitdi.

⁶Goşun Ysraýyl bilen uruşmak üçin meýdana çykdy. Söweş Efraýym tokaýynda boldy. ⁷Ysraýyllar Dawudyň adamlaryndan ýeňildiler. Şol gün uly gyrgynçylyk bolup, ýigrimi mün adam gyryldy. ⁸Söweş ýurduň ähli ýerini gurşap aldy. Ol gün tokaý sebäpli ölenler gylyçdan ölenlerden köp boldy.

⁹Abşalom Dawudyň adamlaryna duýdansyz sataşdy. Ol gatyr münüp gelýärdi. Gatyr uly bir dub agajynyň aşagyndan geçende, Abşalomyň kellesi agajyň şahalaryna ilişdi. Ol ýer bilen gögüň arasynda asylyp galdy, gatyr onuň aşagyndan sypyp gitdi. ¹⁰Bir adam ony görüp: «Abşalom dub agajyndan asylyp galypdyr» diýip, Ýowaba habar berdi. ¹¹Ýowap oňa: «Gören bolsaň, näme üçin ony şol ýeriň özünde urup ýere ýazmadyň? Meniň özüm saňa on kümüş teňne bilen bir kemer bererdim» diýdi. ¹²Emma ol adam Ýowaba şeýle diýdi: «Mün kümüş berselerem, patyşanyň ogluna el galdyrmazdym, sebäbi patyşa: „Meniň hatyrama ýaş ýigit Abşalomy goran“ diýip, saňa, Abyşaýa hem-de Ytaýa buýruk berendigini öz gulagymyz

bilen eşitdik. ¹³Ikinji bir tarapdan, eger men haýynlyk edip, ony öldüren bolsam, (patyşadan ýaşyryn galjak zat barmy?), onda seniň özüňem meni ýazgarardyň».

¹⁴Ýowap: «Men seniň bilen beýdip, wagt ýitirip durup bilmerin» diýdi-de, üç sany naýza alyp, heniz dubda sallanyp duran diri Abşalomyň ýüreginden geçirdi. ¹⁵Ýowabyň ýaragyny göterýän on nökeri Abşalomy ara alyp, urup öldürdi.

¹⁶Ýowap adamlaryny söweşden saklamak üçin, şahdan edilen surnaý çaldyrdy. Onuň adamlary ysraýyllary kowalamaklaryny bes edip gaýdyp geldiler. ¹⁷Soňra Abşalomyň jesedini alyp, tokaýdaky çuň garyma taşladylar we üstüne ullakan edip, daş üýşürdiler. Ysraýyllaryň ählisi dargaşyp, öýli-öýüne gaçyp gitdiler.

¹⁸Abşalom: «Meniň adymy ýatladar ýaly yzymda galjak oglum ýok» diýip, heniz dirikä, Patyşa jülgesinde özi üçin bir sütün dikipdi we oňa öz adyny dakypdy. (Oňa häzir hem Abşalomyň ýadygärligi diýilýär.)

Dawut Abşalomyň ölendigini eşidýär

¹⁹Sadogyň ogly Ahymagas: «Ylgaýynda, Rebbiň patyşany duşmanlarynyň elinden halas edendigini oňa buşlaýyn» diýdi. ²⁰Ýowap oňa: «Bu gün buşlamak gerek däl. Buşluk habary bu gün däl-de, başga bir gün äkidersiň, sebäbi şanyň ogly öldi» diýdi. ²¹Ýowap efioپیyaly bir adama: «Bar, näme gören bolsaň, patyşa habar ber» diýdi. Efioپیyaly oňa tagzym etdi-de, ylgady. ²²Sadogyň ogly Ahymagas ýene Ýowaba: «Näme bolsa, şol bolsun, efioپیyalynyň yzyndan menem ylgayyn» diýdi. Ýowap: «Sen näme üçin onuň yzyndan ylgajak, oglum?! Saňa buşlara zat ýog-a» diýdi. ²³Ol ýene: «Her niçigem bolsa, menem ylgayyn» diýdi. Ýowap: «Bolýar, bar

ylga!» diýdi. Ahymagas düzlük bilen ylgap, efiopiýalydan ozup geçdi.

²⁴Dawut şäher derwezesiniň içki hem daşky gapylarynyň arasynda otyrды. Şol wagt gözegçi derwezehanyň ýokarsyna, diwara çykyp seretdi we kimdir biriniň ylgap gelýändigini gördi. ²⁵Gözegçi gygyryp, muny patyşa habar berdi. Patyşa: «Eger ol ýeke bolsa, buşluk getirýändir» diýdi. Ol barha golaýlaşýardy. ²⁶Soňra gözegçi ýene bir adamyň ylgap gelýändigini gördi. Ol: «Seret, ýene bir adam ylgap gelýär!» diýip, derwezebana gygyrды. Patyşa: «Ol-da buşluk getirýändir» diýdi. ²⁷Gözegçi: «Öňden gelýäniň ylgaýşy Sadogyň ogly Ahymagasyň ylgaýşyna çalym edýär» diýdi. Patyşa: «Ol gowy adam, gowy habar bilen gelýändir» diýdi. ²⁸Ahymagas patyşa: «Sag-salamatlyk!» diýip gygyrды. Soňra ol ýere ýüzin düşüp, patyşa tagzym edip: «Hudaýyň Rebbe alkys bolsun, Ol şa hezretlerine el galdyranýň almytyny berdi» diýdi. ²⁹Patyşa: «Yaş ýigit – Abşalom sag-salamatmy?» diýdi. Ahymagas: «Ýowap guluňy ibereňde, bir galmagal-a bardy, ýöne onuň nämedigini bilmedim» diýdi. ³⁰Patyşa: «Bir gyra çekil-de, şol ýerde dur» diýdi. Ol bir gyra çekilip durды.

³¹Soňra efiopiýaly geldi. Ol: «Şa hezretleri, buşluk! Garşyňa çykanlaryň hemmesiniň elinden Reb seni halas etdi» diýdi. ³²Patyşa oňa: «Ýigdekçe – Abşalom sag-salamatmy?» diýdi. Efiopiýaly: «Şa hezretleriniň duşmanlarynyň oňa zyýan ýetirmek üçin, garşysyna çykanlaryň ählisiniň başyna şol ýigidiň günü gelsin» diýdi. ³³Patyşa sandyr-sandyр edip, derwezäniň üstündäki otaga çykyp aglady. Ol gelýärkä: «Wah, oglum, Abşalom! Jan oglum! Eý, jan oglum, Abşalom! Seniň ýeriňe men ölen bolsam

bolmaýarmy, wah, jan oglum, jan oglum!» diýip aglaýardy.

19-njy bap

Ýowap Dawuda käýejär

¹«Patyşa Abşalom üçin aglap, onuň ýasyny tutýar» diýip, Ýowaba habar berdiler. ²Ol günki ýeňiş tutuş goşun üçin ýasa öwrüldi. Sebäbi şol gün goşun patyşanyň öz ogly üçin hasrat çekýändigini eşitdi. ³Şol gün Dawudyň esgerleri edil uruşdan gaçan ýaly bolşup, utanşyp ýuwaşlyk bilen gala girdiler. ⁴Patyşa ýüzüni aşak salyp: «Wah, oglum, Abşalom! Jan oglum, jan oglum, Abşalom!» diýip, gaty sesi bilen möňňürip aglaýardy. ⁵Ýowap patyşanyň öýüne gelip, oňa şeýle diýdi: «Sen bu gün özüňiň, ogul-gyzlaryňyň, aýallaryňdyr gyrnaklaryňyň janyny halas eden esgerleriňiň ýüzünü ýere saldyň. ⁶Sebäbi özüňi ýigrenýänleri söýüp, özüňi söýýänleri ýigrendiň. Sen goşunbaşlaryňdyr esgerleriňiň özüň üçin hiç kimdigini bu gün ap-aýdyň etdiň. Eger-de Abşalom diri galyp, biziň ählimiz ölen bolsak, onda seniň şatlanjak ekendigiňe men anyk göz ýetirdim. ⁷Indi bar-da, öz adamlaryň bilen mylakatly gepleş, Rebden ant içýäriň, eger gitmeseň, şu gije ýanyňda bir adamam galmaz. Bu bolsa seniň üçin ýaşlygyňdan tä häzire çenli gören ýamanlyklaryňyň baryndan beter bolar». ⁸Patyşa turды-da, derwezäniň agzyna baryp oturды. Muny tutuş goşuna habar berdiler. Ähli goşun patyşanyň huzuryňa geldi.

Dawut Iýerusalime dolanýar

Şol wagt ysraýyllaryň ählisi öz öýlerine gaçyp gtdiler. ⁹Ysraýyl tireleriniň ählisi: «Dawut bizi duşmanlarymyzyň elinden we piliştilerden halas etdi. Ol

Abşalom zerarly ýurtndan gaçdy. ¹⁰Başyna ýag guýup, özümize patyşa goýan Abşalomymyz-a uruşda öldi. Indi patyşany yzyna getirmek barada näme üçin dil ýarmaýarsyňyz?» diýip, özara jedleşýärdiler.

¹¹Dawut patyşa Ýahudanyň ýaşulularyna aýtmak üçin, Sadok bilen Abýatar ruhanydan şeýle habar iberdi: «Patyşany öýüne gaýtaryp getirmekte, soňa galasyňyz gelyärmi? Tutuş Ysraýylyň aýdanlary patyşa ýetdi. ¹²Siz meniň garyndaşlarym, siz meniň öz süýegimden we tenimdensiňiz. Şonda-da patyşany öýüne gaýtaryp getirmekte, soňa galasyňyz gelyärmi?»

¹³Emasa bolsa şu sözlerimi aýdyň: «Sen meniň öz süýegimden we tenimden dälmi näme? Eger şu pursatdan başlap, Ýowabyň ýerine meniň goşunbaşym bolmasaň, goý, Hudaý maňa-da şony, hatda ondan beterini görkezsin». ¹⁴Şeýlelikde, Dawut bir adam ýaly edip, ýahudalaryň ählisiniň köňlüni özüne baglady. Olar: «Ähli adamlaryňam al-da, gel» diýip, patyşa habar ýolladylar.

¹⁵Şeýdip, patyşa yzyna, Iordana dolanyp geldi. Ýahudalar ony garşylamak hem-de Iordan derýasyndan geçirmek üçin Gilgala geldiler.

¹⁶Bahurymdan benýaminli Geranyň ogly Şimgi, Dawut patyşany garşylamak üçin, ýahudalar bilen howlugyşyp eňip gelyärdiler. ¹⁷Onuň ýanynda benýaminden mün adam bardy. Şawulyň maşgalasynyň hyzmatkäri Siba on baş ogluny hem-de ýigrimi hyzmatkärini ýanyna alyp, patyşanyň öňünden Iordan derýasyndan geçdi. ¹⁸Olar patyşanyň öý-içerisini geçirmek üçin we onuň huzurynda islän zadyny berjaý etmek üçin, derýanyň saý yerinden geçdiler.

Patyşa Iordan derýasyndan geçen badyna, Geranyň ogly Şimgi onuň öňünde

tagzym edip, ¹⁹şeýle diýdi: «Jenabym, meni günäli hasaplamaň we şa hezretleriniň Iýerusalimden çykan günü öz guluňyzyň eden ýamanlygyny ýatlamaň, ony göwnüňize almaň. ²⁰Sebäbi men guluňyz özümiň günäkärdigimi bilýärim. Şoňa görä-de, men şu gün Ýusubyň nesillerinden ilkinji bolup, siz şa hezretlerini garşylamaga geldim». ²¹Seruýanyň ogly Abyşay: «Näme üçin Şimgi öldürilmeli däl, ol Rebbiň seçip-saýlanyna gargady ahyryn» diýdi. ²²Emma Dawut şeýle diýdi: «Eý, Seruýanyň ogullary, bu günki gün meniň bilen duşman bolar ýaly, biziň aramyzda näme bar? Men bu gün özümiň Ysraýylyň şasydygymy bilmeýärimmi näme? Bu gün Ysraýylda hiç kim öldürilmez». ²³Patyşa ant içip, Şimgä: «Sen ölmersiň» diýdi.

²⁴Şawulyň agtygy Mepiboşet Dawudy garşylamaga geldi. Patyşanyň giden gününden tä ol sag-salamat dolanyp gelyänçä, ol öz ayaklaryny-da, geýimlerini-de ýuwmandy, sakgalyny hem bejermändi. ²⁵Ol patyşany garşylamak üçin Iýerusalimden gelende, patyşa oňa: «Mepiboşet, sen näme üçin meniň bilen gitmediň?» diýdi. ²⁶Ol şeýle jogap berdi: «Eý, şa hezretleri, meni hyzmatkärim aldady. Men oňa: „Eşegi gaňňalaýyn-da, oňa münüp, patyşa bilen gideýin“ diýdim, sebäbi men guluň agsak. ²⁷Emma ol siz şa hezretleriniň ýanynda men guluňyza töhmet atdy. Emma şa hezretleri meniň üçin Hudaýyň perişdesi ýalydyr. Indi näme ederin diýseňiz, ine, men. ²⁸Kakamyň ähli garyndaşlary şa hezretleriniň öňünde öldürilmäge degişli bolup durka, men guluňyzy öz saçağyňyzyň başyndakylaryň arasynda oturtdyňyz. Şondan soň patyşa şikaýat etmäge näme hakym bar?» ²⁹Patyşa oňa: «Öz ýagdaýlaryň hakynda gürlmegiň hajaty ýok. Men saňa we Siba

ýeri paýlaşmagy buýruk berýärin» diýdi. ³⁰Mepiboşet patyşa: «Şa hezretleriniň sag-salamat öýüne gelendigine görä, goý, hemmesini ol alsyn» diýdi.

³¹Gilgatly Barzyllyä Rogelim gala-syndan geldi. Ol Iordan derýasyndan patyşa bilen bile geçip, ony ugradyp barýardy. ³²Ol juda garrydy – segsen ýaşyndady. Patyşa Mahanaýymda bolanda, Barzyllyä ony iýmit bilen üpjün edipdi, çünki ol juda gurpuly adamdy. ³³Patyşa Barzyllyä: «Meniň bilen gidiber, Iýerusalimde iýip-içjegini özüm alada ederin» diýdi. ³⁴Emma Barzyllyä patyşa şeýle diýdi: «Patyşa bilen Iýerusalime gider ýaly, meniň ömrümiň ýene näçe ýyly galdyka? ³⁵Häzir men segsen ýaşymda, göwnä ýakymly-ýakymsyz zatlary saýgaryp bilemok. Men guluň öz iýip-içýän zatlarymyň tagamyny-da bilemok. Erkegu-aýal bagşylaryň seslerini eşidip bilemok. Şeýle bolsa, näme üçin men guluň şa hezretlerine ýük bolsun?!

³⁶Guluň bolan men patyşa bilen diňe biraz ýol ýöräp, ony Iordan derýasyndan geçirmek isleýärin. Patyşa näme üçin meni beýle sylaglamaly? ³⁷Men guluň yzyna gaýdyp, öz galamda, kakamyň, ejemiň guburlarynyň golaýynda öleýin. Ýöne, ine, şu ýerde guluň Kimham bar. Şa hezretleri bilen, goý, ol gidäýsin. Senem göwnüňe jaý bolan zady onuň üçin et» diýdi. ³⁸Patyşa oňa: «Kimham meniň bilen gider, men hem onuň üçin seniň islän zadyňy ederin, hawa, ähli islän zadyňy men seniň üçin ederin» diýdi. ³⁹Tutuş goşun Iordan derýasyndan geçdi, patyşa-da geçdi. Ol Barzyllyäy ogşap, oňa pata berdi; Barzyllyä öz öýüne gaýtdy. ⁴⁰Patyşa Gilgala tarap ýola düşdi, Kimham hem onuň bilen bile gitdi. Tutuş ýahuda halky we ysraýyl halkynyň ýarysy patyşany ugratdy.

Ysraýylyň nägileligi we Şebanyň gozgalňy

⁴¹Bütün Ysraýylyň halky patyşanyň ýanyna gelip, oňa: «Näme üçin garyndaşlarymyz ýahudalar sizi ogurladylar we patyşany maşgalasy hem adamlary bilen bile Iordan derýasyndan geçirdiler?» diýdi. ⁴²Tutuş ýahudalar ysraýyllara: «Sebäbi patyşa biziň ýakyn garyndaşymyz. Näme üçin muňa gaharyňyz gelýär? Biz, heý, patyşanyň hasabyna bir zat iýdikmi ýa patyşa bize serpaý ýapdymy?» diýdiler. ⁴³Emma ysraýyllar ýahudalara: «Dawut patyşada paýymyz siziňkiden köpdür, on paýymyz bar. Şonda-da näme üçin bizi äsgermezlik etdiňiz? Patyşany yzyna getirmekte ilkinji söz biziňki bolmaly dälmi näme?» diýip jogap berdiler. Emma ýahudalaryň sözi ysraýyllaryňkydan gazaply bolup çykdy.

20-nji bap

¹Şol wagt benýamin tiresinden Bikriniň ogly Şeba diýen bir deýýus şol ýerdedi. Ol şahdan edilen surnaý çalyp, şeýle diýip gygyrdy: «Eý, ysraýyllar, paýymyz ýok Dawutda! Paýymyz ýok Ýyşaaýyň oglunda! Öýli-öýüňize dargaň!»

²Şeýdip, ähli ysraýyllar Dawutdan aýrylyp, Bikri ogly Şebanyň yzyna düşdüler. Ýöne ýahudalar özleriniň patyşasy Dawuda ygrarly bolup, Iordan derýasyndan Iýerusalime çenli onuň bilen bile boldular.

³Dawut Iýerusalimdäki öýüne geldi. Öýe seretmek üçin goýup giden on gyrnak aýallarynyň ählisini bir jaýa gabap, olary gorag astyna aldy; olary zerur zatlary bilen üpjün etdi, ýöne ýanlaryna girmede. Gyrnak aýallar şeýdip, tä öljänçäler dul ýaly ýaşadylar we gabawdan çykarylmadylar. ⁴Patyşa Emasa: «Üç gününň

dowamynda Ýahudanyň erkek göbeklilerini meniň ýanyma ýygna, özüňem şu ýerde bol» diýdi. ⁵Emasa ýahudalary çagyrmaga gitdi. Ýöne gelmeli wagtynda gelmän gijä galdy. ⁶Dawut Abyşaýa: «In-di Bikri ogly Şeba bize Abşalomdanam köp zyýan berer. Öz jenabyňyň gullaryny al-da, onuň zyzyndan kow, ýogsam, ol özüne berk galalar tapar-da, bizden sy-par» diýdi. ⁷Ýowabyň adamlary, keretler, peletler we ähli batyr ýigitler Iýerusalimden çykyp, Bikri ogly Şebanyň zyzyndan kowmak üçin Abyşaýyň yzyna düşdüler. ⁸Olar Gibgondaky ullakan daşyň ýanyna baranlarynda, Emasa olary garşylamaga çykdy. Ýowap harby geýimdedi, bilinde kemere dakylan gynly gylyjy bardy. Ol ýöräp gelýärkä, gylyjy gynyndan gaçdy. ⁹Ýowap Emasa: «Doganym, sag-gurgunmyň?» diýip, oğsamak üçin sag eli bilen Emasanyň sakgalyndan tutdy. ¹⁰Emasa Ýowabyň elindäki gylyjyna üns bermedi. Ýowap gylyjyny onuň garnyna sokup, içgoşuny ýere silkdi, gylyjy gaýtadan sokmaga zerurlyk galmady; Emasa öldi. Soňra iki dogan Ýowap bilen Abyşaý Bikri ogly Şebanyň zyzyndan kowmaga başladylar. ¹¹Ýowabyň adamlaryndan biri Emasanyň jesediniň ýanynda durup: «Kim Ýowabyň tarapdary bolsa, kim Dawuda wepaly bolsa, Ýowabyň yzyna eýersin» diýdi. ¹²Emasa ýoluň ugrunda gana bulaşyp ýatyrdy. Ýaňky adam jesediň ýanyna barýanlaryň onuň ýanynda saklanýandyklaryny görüp, ony ýoldan bir gyra çekdi-de, üstüne geýim ýapdy. ¹³Emasanyň jesedi ýoldan aýrylandan soň, goşun Bikri ogly Şebanyň zyzyndan kowmak üçin, Ýowabyň yzyna düşdi.

¹⁴Goşun Abelbeýtmagaka galasyna çenli tutuş demirgazyk tireleriniň içinden

geçdi. Demirgazyk tireleriniň halky jemlenip birleşdiler-de, gala tarap Ýowabyň yzyna düşdi. ¹⁵Olar baryp, Abelbeýtmagaka galasynda ony gabawa saldylar. Galanyň diwaryna çykmak üçin ýapgyt gurdular we diwary ýykmak üçin ony opurmaga başladylar. ¹⁶Bir akylly aýal galadan: «Gulak assaňyzlaň! Diňleşeňizlaň! Ýowaba aýdyň, men onuň bilen gepleşmek isleýärim» diýip gygyrdy. ¹⁷Ýowap onuň ýanyna baranda, ol aýal: «Sen Ýowapmy?» diýdi. Ol: «Hawa, men Ýowap» diýip jogap berdi. Aýal: «Onda öz gyrnagyna gulak as» diýdi. Ýowap: «Diňleýärim» diýdi. ¹⁸Aýal şeýle diýdi: «Öňler: „Abelde maslahat alsynlar“ diýip aýdardylar, şeýdibem, işi tamamlardylar. ¹⁹Biz Ysraýylyň parahat hem wepadar adamlarydyrys. Ysraýyl galalarynyň enesi bolup duran galany näme üçin ýykmak isleýärsiň? Näme üçin Rebbiň beren mirasyny ýok etmek isleýärsiň?» ²⁰Ýowap şeýle jogap berdi: «Ýok-la! Daş edewersin! Hudaý saklasyn! Galany ýykmak ýa-da ýok etmek meniň etjek işim däl! ²¹Bu beýle däl! Ýöne Efraýym daglygyndan Bikri ogly Şeba diýen biri Dawut patyşanyň garşysyna çykdy. Onuň ýeke özüni elime ber, men galadan el çekeýin». Aýal: «Onuň kellesi diwardan üstaşyry saňa tarap zyňlar» diýdi. ²²Aýal akylly pikiri bilen halkyň ýanyna gitdi. Olar Bikri ogly Şebanyň kellesini kesip, ony Ýowaba tarap zyňyp goýberdiler. Ýowap surnaý çaldy; olar galadan çekildiler. Hemmeler öyli-öýüne gitdi. Ýowap bolsa Iýerusalime patyşanyň ýanyna gaýtdy.

²³Ýowap Ysraýylyň tutuş goşunyňa baştutan boldy. Ýehoýadanyň ogly Benaýa bolsa keretleriň hem-de peletleriň baştutany boldy. ²⁴Adoram ^a gara zähmet

^a 20:24 *Adoram* – käbir gadymy terjimelerde *Adonyram*. Seret: 1Pat 4:6.

bilen meşgul bolýanlaryň ýolbaşçysydy, Ahyludyň ogly Ýehoşapat baş emeldarydy. ²⁵Şewa – kätip, Sadok bilen Abýatar – ruhanylar boldy. ²⁶Ýaýyrlý Yra hem Dawudyň ruhanysydy.

21-nji bap

Şawulyň nesilleri öldürilýär

¹Dawudyň döwründe üç ýyla çeken açlyk boldy. Dawut Rebbe ýüzlendi. Reb oňa: «Şawulyň gan dökmegi onuň özüniň we nesliniň boýnunadyr, sebäbi ol gibgonlylary gyrgynçylyga berdi» diýdi. ²Patyşa gibgonlylary çagyryp, olar bilen gepleşdi. (Gibgonlylar ysraýyllardan dældirler, olar amurlaryň galyndylarydy. Ysraýyllar olara degmejekdiklerine ant içipdiler, ýöne Ysraýyl bilen Ýahuda bolan yhlasy sebäpli, Şawul olary ýok etjek bolýardy.) ³Dawut gibgonlylara: «Men siziň üçin näme edeýin? Rebbiň saýlan halkyna pata bermegiňiz üçin, bu günden nädip saplanarkam?» diýdi. ⁴Olar: «Bize Şawuldan we onuň neslinden altyn ýa kümüş almak ýeterlik däl. Ysraýyldan kimdir birini biziň öldürmäge hakymyz ýok» diýdiler. Dawut olara: «Siz näme isleseňiz, şony-da etjek» diýdi. ⁵⁻⁶Olar: «Bizi tutuş Ysraýyldan çykarmak islän we dyr-pytrak eden adamyň neslinden bolan ýedi adamy biziň elimize ber. Biz olary Reb tarapyndan saýlanan Şawulyň Gibga galasynda Rebbiň huzurynda öldürüp, Gününň astynda serjek» diýdiler. Patyşa olara: «Bolýar, men olary size bereýin» diýdi. ⁷Ýöne Dawut patyşa özüniň Ýonatanyň Rebbiň önünde äht edişendigi sebäpli onuň ogly Mepiboşede rehim etdi. ⁸Dawut Aýanyň

gyzy Rispanyň Şawula dogrup beren iki ogluny: Armony bilen Mepiboşedi, şeýle hem Şawulyň gyzy Merabyň ^a meholaly Barzyllyaýyň ogly Adryýele dogrup beren baş ogluny alyp, ⁹olary gibgonlylaryň eline berdi. Gibgonlylar olary dagda Rebbiň huzurynda öldürüp, ýeriň ýüzüne serdiler, olaryň ýedisem bilelikde öldi. Bu waka baharda, arpa oragynyň ilkinji günlerinde bolupdy.

¹⁰Aýanyň gyzy Rispa şol ýerdäki gaýanyň ýüzünde bir köne haltany düşendi-de, arpa oragynyň başyndan tä jesetleriň üstüne ýagşy ýagyp başlaýança, ol ýerde oturdy; ol jesetleri gündizine guşlardan, gijesine wagşy haýwanlardan gorady. ¹¹Aýanyň gyzy, Şawulyň gyrnagy Rispanyň bu eden işini Dawuda habar berdiler. ¹²Dawut baryp, Şawul bilen onuň ogly Ýonatanyň süňkünü Gilgatdaky ýabeşlilerden aldy. Piliştililer olary Gilbogada öldürüp, Beýtşeýan meýdançasynda aspydylar. Gilgatdaky ýabeşliler bolsa olary Beýtşeýan meýdançasyndan ogurlapdylar. ¹³Dawut Şawul bilen onuň ogly Ýonatanyň süňklerini ol ýerden getirtdi. Öldürilip, ýeriň ýüzüne serlenleriň hem süňklerini topladylar. ¹⁴Dawudyň adamlary Şawul bilen Ýonatanyň süňklerini Benýamin topragynda – Selada, Şawulyň kakasy Kişiň gubry goýlan gümmезде jaýladylar. Olar patyşanyň ähli tabşyrygyny ýerine ýetirdiler. Şondan soň Hudaý ýurt üçin edilýän dilegleri kabul etdi.

¹⁵Piliştililer Ysraýylyň garşysyna ýene urşa başladylar. Dawut öz esgerleri bilen urşa çykyp, piliştililer bilen uruşdy we halys ysgyndan gaçdy. ¹⁶Piliştilileriň iri nesillerinden Ýişibenenop diýen bir adam bolup, ol agramy sekiz yüz mysgal ^b

^a 21:8 *Merabyň* – käbir golýazmalarda *Mikalyň*.

^b 21:16 *Sekiz yüz mysgal* – ýewreýçe üç yüz şekel. Bu takm. 3,5 kg deňdir.

bolan bürünç naýza, biline täze gylç dakynandy. Ol Dawudy öldürmegi ýüregine düwdi. ¹⁷Emma Seruýanyň ogly Abyşay oňa kömege ýetişdi we piliştli bilen urşup, ony öldürdi. Şondan soň Dawudyň adamlary: «Indi sen biziň bilen bile söweşe çykma, goý, Ysraýylyň çyrasy sönmesin» diýip, oňa kasam etdiler.

¹⁸Şundan soň ysraýylylar bilen piliştli liler Gopda söweşe başladylar. Şonda huşaly Sibekay iri adamlaryň neslinden bolan Sap diýen birini öldürdi. ¹⁹Soňra olar piliştli liler bilen Gopda ýene çaknyşdylar. Şonda beýtullahamly Ýagyryň ogly Elhanan gatly Jaludy öldürdi. Jaludyň naýzasynyň sapy pürs ýalydy. ²⁰Gat galasynda ýene uruş boldy. Ol ýerde ýene piliştli leriň iri neslinden, elleri we aýaklary alty-altydan ýigrimi dört barmakly şilliň uzyn biri bardy. ²¹Ysraýyla sögendiği üçin Dawudyň dogany Şimganyň ogly Ýonatan ony öldürdi. ²²Bularyň dördüsi-de Gat galasynyň iri nesillerindendiler. Olar Dawudyň hem-de onuň esgerleriniň elinden öldüler.

22-nji bap

Dawudyň ýeňiş aýdymy (Zebur 17)

¹Rebbiň Dawudy ähli duşmanlaryndan hem-de Şawuldan halas eden günü, ol Rebbiň şanyna şu aýdymy aýtdy:

²«Reb – meniň gaýam, galam hem Halasgärim,

³Hudaýym – pena edinýän gaýam,
galkany, yeňşim hem-de berkitmäm.

Halasgärim meni zulumdan halas eýleýär!

⁴Men şan-şöhreta mynasyp Rebbi çagyryaryn,
hem-de duşmanlarymdan halas bolýaryn.

⁵Ölüm tolkunlary maňa oraldy,
weýrançylyk silleri meni garbady.

⁶Ölüm dünýäsiniň tanaplary maňa saraldy,
ölüm duzaklary garşymdan çykdy.

⁷Gam-gussamyň içinde Rebbi çagyrdym,
öz Hudaýyma men perýat etdim.
Ol ybadathanasyndan meň sesimi eşitdi;
Onuň gulagyna perýadym ýetdi.

⁸Şonda zemin çäykandy hem endiredi,
ýeriň binýatlary sarsyp, lertzana geldi,
sebäbi Reb gazaba mündi.

⁹Gazabyndan ýaňa tüsse çykdy burnundan,
ýuwudyjy ot bilen köreyän közler çykdy agzyndan.

¹⁰Ol gökleri böwsüp, aşaga indi, zulmat aýaklarynyň astynda bardy.

¹¹Ol bir keruba mündi-de, uçdy, ýeliň ganatlarynda gaýdy.

¹²Ol Özüne çadyr edindi tümlügi, telär etdi goýy bulutlaryň ýagmyr tümüni

¹³Huzurynyň ýalkymyndan ýaňa köreyän közler alawlap tutaşdy.

¹⁴Reb göklerde günleç gürlledi, seslendi Beýik Hudaý.

¹⁵Peýkamlary atyp, pytratdy ýagylaryny,

- Ýyldyrymlar çakdyryp, weýran etdi olary.
- ¹⁶ Şonda Rebbiň käýinjinden, burnundan çykan deminden ýaňa deňziň geçelgeleri görüňdi, dünýäniň-de binýatlary açyldy.
- ¹⁷ Ol belentden ýetdi hem meni aldy Ol meni çuň suwlardan çekip çykardy.
- ¹⁸ Halas etdi meni ýigrenýän güýçli ýagymdan, çünki olar güýçlüdi menden.
- ¹⁹ Olar betbagt günümde garşyma çykdy, ýöne Reb meniň daýanjym boldy.
- ²⁰ Meni giň ýere çykardy hem halas etdi, çünki Ol menden göwnühoş boldy.
- ²¹ Ol dogrulygyma laýyk öwezini gaýtardy, ellerimiň tämizligine laýyk Ol sylaglady.
- ²² Çünki men Rebbiň ýollaryndan ýöredim, Hudaýymdan aýrylmak ýaly erbet işi etmedim.
- ²³ Çünki gözümiň alnyndady ähli kararlary, özümden daşlaşdyrmadym Onuň parzларыny.
- ²⁴ Men kämildim Onuň öňünde, sakladym özümi günä etmekden.
- ²⁵ Şonuň üçin, dogrulygyma we päkligime görä, Reb öwezini gaýtardy Öz nazarynda.
- ²⁶ Sadyklyk edýärsiň Sen sadyklara, kämillik edýärsiň Sen kämillere,
- ²⁷ päklik edýärsiň Sen päk ynsanlara, egrilere bolsa egriligine görä garaýarsyň Sen.
- ²⁸ Pesgöwünli halky halas edýärsiň, emma tekepbir gözleri peseldýärsiň Sen.
- ²⁹ Ýa Reb, meniň çyram Sensiň, Reb ýagtyldýar meň tümlügimi.
- ³⁰ Seniň bilen talaňçylara hüjüm ederin, Öz Hudaýym bilen diwardan aşyp bilerin.
- ³¹ Hudaý – Onuň ýoly kämildir, Rebbiň sözleri sapdyr, Ony pena edinýänleriň baryna Reb galkandyr.
- ³² Çünki Rebden başga Hudaý ýok! Hudaýymyzdan başga gaýa ýok!
- ³³ Meniň berk galamdyr Hudaý, kämil ýola atarýar Ol aýypsyz adamy.
- ³⁴ Ol aýaklarymy keýigiňki dek edýär, belent ýerlerde meni ykjam duruzýar.
- ³⁵ Urşa türgen edýär Ol ellerimi, gollarym egredýär бүрүнçден ýaýy.
- ³⁶ Ýeniş galkanyňy maňa berýärsiň, Seniň kömegiň-de meni beýgeldýär.
- ³⁷ Gadamlarymyň astyndaky ýoly giňeldýäň, meniň aýaklarym taýmaýar.
- ³⁸ Duşmanlarymy kowalaýyn, yzlaryndan ýeterin! olary gyryp tükedýänçäm, dolanmaýaryn.

- ³⁹ Ýer bilen ýegsan etdim,
ýaraladym, galyp bilmeyär,
aýaklarymyň astyna olar
ýykylýar.
- ⁴⁰ Uruş üçin Sen bilime kuwwat
berýärsiň,
garşyma çykanlary maňa tabyn
edýärsiň.
- ⁴¹ Boýun egdirýärsiň
duşmanlarymy,
gyrýaryn men özümi
ýigrenýänleri.
- ⁴² Töweregine garadylar, olary halas
edýän ýok;
Rebbi çagyrsalar-da, Ol jogap
berenok.
- ⁴³ Olary tozan dek edip ýençdim,
köçeleriň palçygy kimin
mynjyratdym.
- ⁴⁴ Öz halkymyň garşylygyndan
meni halas eýleşäň,
Sen meni milletlere baş edip
goýýaň,
tanamadyk halkym tabyndyr
maňa.
- ⁴⁵ Meni eşiden dessine boýun
bolýarlar,
ýatlar maňa ýalym-ýulum
edýärler.
- ⁴⁶ Kesekileriň ýüzi gorkudan ak
tama dönýär,
olar galalaryndan titreşip çykýar,
- ⁴⁷ Reb diridir! Meniň gutulyş
Gaýam alkyşly bolsun!
Gutulyşymyň Hudaýy belende
çykarylsyn!
- ⁴⁸ Ol meniň arymy alyp berýän
Hudaýdyr,
Ol halklary maňa golasty edýär.
- ⁴⁹ Ol meni duşmanlarymdan halas
eýleşýär.

Sen meni ýagylarymdan üstün
çykardýarsyň,
hem-de zalymlaryň elinden
meni halas edýärsiň.

- ⁵⁰ Munuň üçin milletler arasynda
Seni alkyşlaryn, ýa Reb!
Seniň adyňa nagma aýdaryn!
- ⁵¹ Öz patyşaňa uly ýeňişler
getirýärsiň Sen!
Seçip-saýlan Dawudyna, onuň
nesline,
elmydama sadyk söýgüsini
görkezýär».

23-nji bab

Dawudyň soňky sözleri

- ¹ Ine, Dawudyň soňky sözleri şulardyr:
Belende göterilen Ýyşay ogy
Dawut diýýär,
Ýakubyň Hudaýynyň seçip
saýlan adamy,
Ysraýylyň şirin labyzly bagsysy
şeýle sözleýär:
- ² «Rebbiň Ruhy meniň üstüm bilen
gepleýär,
dilimde Onuň sözleri.
- ³ Ysraýyl Hudaýy gepledi,
Ysraýylyň Gaýasy maňa şeýle
diýdi:
„Halka adalatly häkimlik eden,
Hudaýdan gorkup, halka
baştutanlyk eden,
⁴ daň şapagy ýalydyr,
aýdyň asmanda dogan Gün
ýaly,
otlaryň ýagyşdan soňky
ýalkymydyr“.
- ⁵ Meniň neslim hem Hudaýyň
öňünde şeýle dälmi näme?!

Sebäbi Ol meniñ bilen baky äht
 baglaşdy,
 bu äht tertip-düzgünli we
 bozulmazdyr.
 Meniñ halas bolmagym,
 arzuwlarym Oña bagly dälmi
 näme?!

⁶ Ähli ýaramazlar zyňlan tiken
 ýalydyr.

Çünki tiken elläp bolmaýar.

⁷ Demir ýa-da naýza sapy
 ulanylýandyr olara,
 hem duran ýerinde oda
 ýakylýandyr olar».

Dawudyň batyr ýigitleri

(1 Ýyl ýazgylary 11:10-41)

⁸Dawudyň batyr ýigitleriniň atlary,
 ine, şulardyr: tahkemonly Ýoşe Başebet.
 Ol serdarlaryň baştutanydy. Ol naýza-
 sy bilen bir wagtyň özünde sekiz ýüz
 adamy öldürdi. ⁹Onan soňra üç batyr
 ýigidiň biri ahowa urugyndan Dodo-
 nyň ogly Elgazardyr. Söweşmek üçin
 toplanýşan piliştililere gyjalat berlende,
 ol Dawudyň ýanyndady. Ysraýyllar yza
 çekildiler, ¹⁰emma Elgazar ýerinden
 gozganmady; ol surnugýança, hatda eli
 gylyja ýelmeşýänçä söweşip, piliştilileri
 gyrdy. Reb şol gün beýik ýeňiş berdi.
 Halk onuň yzyna diňe olja ýygnamak
 üçin düşdi. ¹¹Üçünjisi hararly Ageniň
 ogly Şammadyr. Piliştililer Lehide ýyg-
 nanyşypdylar. Ol ýerde mäsden doly bir
 ýer bardy. Goşun piliştililerden gaçdy.
¹²Ýöne Şamma meýdançanyň ortarasyn-
 da durup, şol ýeri gorady we piliştilileri
 gyrdy. Reb uly ýeňiş berdi.

¹³Orak döwründe otuz serdaryň
 üçüsi Dawudyň ýanyna, Adullam go-
 wagyna gitdi. Piliştilileriň goşuny Rapa
 jülgesinde düşläpdi. ¹⁴Dawut şol wagt
 galadady. Piliştilileriň goşun bölümi

bolsa Beýtullahamdady. ¹⁵Dawut arman
 edip: «Beýtullahamyň derwezesiniň
 ýanyndaky guýudan suw getirip beren
 bolsady, şondan bir içsemdim» diýdi.
¹⁶Şonda üç batyr ýigit piliştilileriň düş-
 gesini böwsüp geçdi-de, Beýtullahamyň
 derwezesiniň ýanyndaky guýudan suw
 alyp, ony Dawuda getirip berdi. Emma
 Dawut suwdan içmedi, ol ony Reb üçin
 ýere dökdi. ¹⁷Ol: «Meni beýtmekden
 sakla, ýa Reb! Janlaryny howp astyna
 salyp giden adamlaryň ganyny, heý-de,
 men içip bilerinmi?!» diýip, suwdan
 içmek islemedi.

Bu üç batyr ýigit şeýle edermenlikler
 görkezipdi.

¹⁸Seruýanyň ogly Abyşay üç batyr
 ýigidiň baştutanydy, ol Ýowabyň do-
 ganydy. Ol öz naýzasy bilen üç ýüz
 adamyň garşysyna uruşdy we olary
 öldürip, üç batyr ýigit ýaly meşhur bol-
 dy. ¹⁹Ol otuz serdaryň iň meşhurydy we
 baştutandy, ýöne üç serdaryň derejesine
 ýetip bilmändi.

²⁰Ýehoýadanyň ogly Benaýa uly eder-
 menlikler görkezen kabseýelli batyr
 ýigitdir. Ol mowaply arslan ýürekli iki
 edermen urşujyny öldürdi, şeýle hem ol
 garly gün çukuryň içinde bir ýolbarsy
 öldürdi. ²¹Ol soňra äpet bir müsürlini öl-
 dürdi. Müsürliniň elinde naýzasy bardy.
 Benaýa onuň garşysyna taýakly çykdy.
 Ol müsürliniň elinden naýzasyny alyp,
 ony öz naýzasy bilen öldürdi. ²²Ýehoýa-
 danyň ogly Benaýa, ine, şeýle işleri edip,
 ol hem üç batyr ýigit ýaly meşhur boldy.
²³Ol otuz serdaryň arasynda iň meşhu-
 rydy, ýöne üç batyr ýigidiň biri däl.
 Dawut ony öz janpenalarynyň baştutany
 edip goýdy. ²⁴Otuzlaryň arasynda ýene-
 de, ine, şular bardy: Ýowabyň dogany
 Asahel, beýtullahamly Dodonyň ogly
 Elhanan, ²⁵harotly Şamma we Elika,

²⁶paltyly Heles, tekowaly Ikeşiň ogly Yra, ²⁷anatotly Abygezer, huşaly Mebunnaý, ²⁸ahowa urugyndan Salmon, netopaly Mahraý, ²⁹netopaly Bagananyň ogly Helep, benýaminlerden gibgaly Ribaýyň ogly Ytaý, ³⁰pirgatonly Benaýa, Gagaş jülgelerinden Hidaý, ³¹arbaly Abygalbon, bahurymly Azmawet, ³²şagalbynly Elýahba, Ýaşeniň ogullary: Ýonatan, ³³hararly Şamma, hararly Şararyň ogly Ahyýam, ³⁴magakaly Ahasbaýyň ogly Elipelet, giloly Ahytopeliň ogly Eligam, ³⁵karmelli Hesro, arawly Pa-gary, ³⁶sobaly Natanyň ogly Ýygal, gat tiresinden Bany, ³⁷ammon halkyndan Selek, Seruýanyň ogly Ýowabyň ýaragyny göterýän nökeri beýerotly Nahraý, ³⁸ýytra urugyndan Yra we Garep, ³⁹het halkyndan Uryýa. Bular jemi otuz ýedi adamdan ybaratdyr.

24-nji bap

Dawut ilat sanawyny geçirýür

(1 Ýyl ýazgylary 21:1-26)

¹Rebbiň Ysraýyla ýene gaty gahary geldi-de: «Bar, Ysraýyl bilen Ýahudanyň adam sanyny bil» diýip, Dawudy olaryň garşysyna öjükdi. ²Patyşa Ýowaba hem-de goşunbaşylara: «Dandan Beýerşeba çenli ysraýyl tireleriniň ählisine aýlanyp, olary hasaba alyň, maňa ilatyň sany gerek» diýdi. ³Emma Ýowap patyşa ýüzlenip: «Goý, şa hezretleriň gözüniň alnynda Hudaýyň Reb halkyňyň sanyny ýüz esse köpeltsin! Ýöne şa hezretlerine beýle etmek nämä gerek bolduka?!» diýdi. ⁴Ýöne patyşanyň sözi Ýowabyňkydan hem-de goşunbaşylardan üstün geldi. Şunlukda, Ýowap bilen goşunbaşylar ysraýyl halkynyň hasabyny almak üçin patyşanyň ýanyndan ugradylar. ⁵Olar

Jordan derýasyndan geçip, Arogerde jülgäniň ortasyndaky galanyň günortasynda düşelge gurdular. Soňra olar Gatda ýerleşýän Ýazer tarapa gitdiler. ⁶Olar Gilgada we hetleriň ýurdy bolan Kadeşe bardylar. Soňra Danýagana, ol ýerden bolsa Sidonyň töwereklerine bardylar. ⁷Ol ýerden Sur galasyna we hiwileriň hem-de kenganlaryň ähli galalaryna aýlandylar. Iň soňunda olar Ýahudanyň Negep çölündäki Beýerşeba galasyna gitdiler. ⁸Şeýdip, olar bütin ýurdy aýlanyp, dokuz aý ýigrimi gün diýlende Iýerusalime dolanyp geldiler. ⁹Ýowap ilat ýazuwynyň netijesi bilen patyşany habardar etdi: Ysraýylyň eli gylç tutup biljek adamlarynyň sany sekiz ýüz müň, Ýahudanyňky bolsa baş ýüz müň adam bolup çykdy.

¹⁰Ilat ýazuwyndan soň Dawudyň ýüreginde ynjalysyzlyk peýda boldy. Dawut Rebbe: «Şu hereketim bilen Seniň öňünde uly günä gazandym, akmaklyk etdim. Öz guluňy günä astynda goýma, ýa Reb! Ýalbarýaryn!» diýip, Rebbe ýüzlendi. ¹¹Ertesi irden Dawut entek turmanka, Dawudyň görgüri Gat pygambere Rebbiň şu sözi aýan boldy: ¹²«Dawudyň ýanyna bar-da: „Reb seniň öňünde üç şert goýýar; birini saýla, Ol şony hem amala aşyrjak“ diýip aýt». ¹³Gat muny Dawuda aýtdy we oňa: «Ýurduňa ýedi ýyl açlyk gelsinmi ýa üç aýlap duşmanlaryňa kowduryp, olardan gaçyp gezejekmi, ýa-da ýurduňa üç günläp gyrgyn keseli gelsinmi? Pikir et-de, belli karara gel; meni iberen Rebbe berjek jogabyňy aýt» diýdi. ¹⁴Dawut Gada: «Men erbet ýagdaýa düşdüm. Gowusy, Rebbiň eline düşeýin, ynasan eline düşmäýin. Rebbiň rehimirlygy beýikdir» diýdi.

¹⁵Reb ir säherden başlap, tä belle-nen möhlet dolýança, Ysraýyla gyrgyn

keselini iberdi. Dandan Beýerşeba çenli aralykda ýaşayan ilatdan ýetmiş müň adam bu keseliň pidasy boldy. ¹⁶Perişde Iýerusalimiň halkyny gyrmak üçin oňa tarap elini uzadanda, Reb ýüregine düwen betbagtçylygyny goýbolsun etdi. Ol gyrýan perişdä: «Besdir! Indi elini çek» diýdi. Şonda Rebbiň perişdesi ýabuslardan bolan Arawnanyň harman ýeriniň golaýyndady. ¹⁷Dawut adamlaryň başyna külpet getirýän perişdäni görende, Rebbe: «Wah, men günä gazandym, ine, men hata iş etdim. Ýöne bu bigünä halk näme etdi ahyrin? Goý, Sen diňe maňa hem atamyň nesline jeza ber» diýdi. ¹⁸Şol gün Gat Dawudyň ýanyna baryp: «Bar, ýabuslardan bolan Arawnanyň harman ýerinde Rebbe gurbanlyk sypasyny gur» diýdi. ¹⁹Gatyň sözlerine eýerip, Dawut Rebbiň emri bilen çykyp gitdi. ²⁰Patyşanyň adamlary bilen bile özüne tarap gelýändigini Arawna gördi; önlerinden çykyp, iki bükülip, patyşa tagzym etdi.

²¹Soňra ol: «Şa hezretleri näme sebäpden gulunyň ýanyna geldikä?» diýdi. Dawut: «Rebbe gurbanlyk sypasyny gurmak üçin, seniň harman ýerini satyn almaga geldim. Şeýdip, halkyň başyna düşen betbagtçylyk sowlar» diýdi. ²²Arawna Dawuda şeýle diýdi: «Şa hezretleri ony alsyn-da, islän zadyny gurbanlyk bersin. Ine, ýakma gurbanlygy üçin ökünler, ine-de odun üçin döwek döwýän gurallardyr ökünleriň boýuntyryklary. ²³Eý, patyşa, şu zatlaryň hemmesini Arawna size berýär. Goý, Hudaýyň Reb senden razy bolsun». ²⁴Emma patyşa oňa: «Ýok, men olaryň bahasyny tölejek. Mugt düşen zady Hudaýym Rebbe gurbanlyk berjek däl» diýdi. Şunlukda, Dawut harman ýeri bilen ökünleri elli kümüş teňňä satyn aldy. ²⁵Dawut ol ýerde Rebbe gurbanlyk sypasyny gurup, ýakma hem salamatlyk gurbanlyklaryny berdi. Reb ýurt üçin edilen dilegleri kabul etdi; gyrgyn belasy Ysraýyldan sowuldy.

